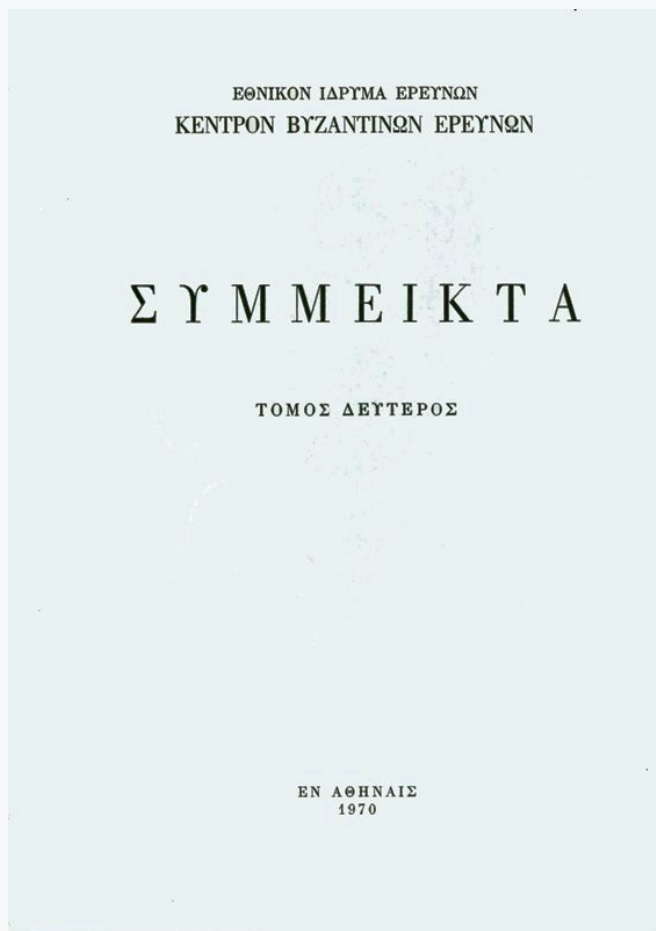

Byzantina Symmeikta

Vol 2 (1970)

SYMMEIKTA 2

Ἱερά Μονή Σταυρονικήτα. Κατάλογος τοῦ Ἀρχείου

Νίκος ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ

doi: [10.12681/byzsym.657](https://doi.org/10.12681/byzsym.657)

Copyright © 2014, Νίκος ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

To cite this article:

ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ Ν. (1970). Ἱερά Μονή Σταυρονικήτα. Κατάλογος τοῦ Ἀρχείου. *Byzantina Symmeikta*, 2, 437–458. <https://doi.org/10.12681/byzsym.657>

ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΣΤΑΥΡΟΝΙΚΗΤΑ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΑΡΧΕΙΟΥ*

ΕΓΓΡΑΦΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΤΩΝ ΕΤΩΝ 1533 - 1664

Ἡ ταξινόμησις τοῦ παλαιοῦ ἀρχείου τῆς ἐν Ἀγίῳ Ὄρει ἱεραῶς μονῆς τοῦ ἁγίου Νικολάου, ἐπικεκλημένης τοῦ Σταυρονικήτα, ἐπραγματοποιήθη κατὰ τὴν διάρκειαν δύο διαδοχικῶν ἀποστολῶν τοῦ Κέντρου Βυζαντινῶν Ἐρευνῶν κατὰ τὸ ἔτος 1969. Τῆς πρώτης ἀποστολῆς μετέσχε, πλὴν τοῦ γράφοντος, καὶ ὁ φωτογράφος κ. Λεωνίδας Ἀνανιάδης.

Πρέπει νὰ ὑπογραμμισθῇ ὅτι τὴν πρωτοβουλίαν διὰ τὴν ταξινόμησιν καὶ καταλογογράφησιν τοῦ ἀρχείου ἔλαβε ἡ ἀδελφότης τῶν μοναχῶν τοῦ κοινοβίου : κατόπιν προσκλήσεώς των μετέβημεν εἰς τὴν ἱεράν μονὴν Σταυρονικήτα καί, χάρις εἰς τὰς διευκολύνσεις, αἱ ὁποῖαι μᾶς παρεσχέθησαν, καὶ εἰς τὸ πνεῦμα συνεργασίας, τὸ ὁποῖον εὖρομεν, κατωρθώθη ἡ ἐντὸς συντόμου χρονικοῦ διαστήματος πραγματοποιήσις τῆς ἐρέυνης καὶ καταλογογράφησις τοῦ ὕλικου. Ὅφειλω λοιπὸν καὶ ἐκ τῆς θέσεως ταύτης νὰ ἐκφράσω τὰς θερμάς μου εὐχαριστίας πρὸς πᾶσαν τὴν ἀδελφότητα καὶ ἰδιαιτέρως πρὸς τὸν καθηγούμενον Βασίλειον, τὸν ἱερομόναχον Γρηγόριον καὶ τὸν πατέρα Γεράσιμον, οἱ ὁποῖοι ἰδιαιτέρως συνέβαλον εἰς τὴν εὐόδωσιν τοῦ ἔργου μας. Ἐξ ἄλλου, ἡ μονή, ἐνδιαφερομένη διὰ τὴν πλήρη κατάταξιν τῶν ἐγγράφων τῆς, προσεκάλεσεν ἤδη φοιτητὰς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, οἱ ὁποῖοι ἤρχισαν τὴν ταξινόμησιν τοῦ νεωτέρου (μετὰ τὸ 1700) ἀρχείου τῆς μονῆς. Ὡς εἶναι φυσικόν, ἡ παράλληλος αὕτη ἐργασία διηκολύλυε σημαντικῶς τὰς ἡμετέρας ἐρέυνας.

Ἡ μονὴ Σταυρονικήτα ἀνεκαινίσθη κατὰ τὸ πρῶτον ἡμισυ τοῦ ΙΓ' αἰῶνος, ἀρχικῶς παρὰ τοῦ μοναχοῦ καὶ πατριαρχικοῦ ἐξάρχου Γρηγορίου τοῦ Γηρομεριώτου, ἐν συνεχείᾳ δὲ παρὰ τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου Ἱε-

* Ἡ παροῦσα ἐργασία συνετάχθη ἐπὶ τῇ βάσει στοιχείων εἰλημμένων ἐξ ἀποστολῶν εἰς Ἅγιον Ὄρος ἀπὸ τοῦ ἔτους 1967 ἕως 1969, καθ' ἣν ἐποχὴν ὁ συγγραφεὺς διετέλει συνεργάτης τοῦ Κ. Β. Ε. καὶ κατετέθη πρὸ τῆς ἀποχωρήσεως αὐτοῦ (16 - 7 - 69). Δημοσιεύεται ἐνταῦθα κατ' ἀπόφασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἐθνικοῦ Ἰδρύματος Ἐρευνῶν.

ρεμίου τοῦ Α' (1522 - 1546) ¹. Ὁ ἀνακαινιστὴς πατριάρχης ἐφρόντισε νὰ προικίσῃ αὐτὴν διὰ κτήσεων ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τοῦ Ἁγίου Ὁρους, καθώρισε δὲ ὅτι οἱ ἐν αὐτῇ μοναχοὶ ὄφειλον ἀπαραβάτως νὰ τηροῦν τὸ κοινοβιακὸν σύστημα. Σὺν τῷ χρόνῳ ὅμως, ἡ μονὴ μετετρέπη εἰς ἰδιόρρυθμον καί, κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη, ἐγνώρισε περίοδον γενικῆς κρίσεως. Κατὰ τὸ ἔτος 1968 μετετρέπη ἐκ νέου εἰς κοινόβιον ὑπὸ τὴν ἡγουμενίαν τοῦ πατρὸς Βασιλείου, διδάκτορος τοῦ ὀρθοδόξου ἰνστιτούτου τῶν Παρισίων, συνεπικουρουμένου παρὰ πλειάδος ἱερομονάχων καὶ μοναχῶν, οἱ ὁποῖοι ἔχουν ἐπίσης παρακολογήσει ἀνωτέρας σπουδὰς καὶ λάβει διδακτορικὰ διπλώματα εἰς ὀρθόδοξα Πανεπιστήμια τῆς ἡμεδαπῆς καὶ τῆς ξένης.

Ὡς θὰ ἀνέμενέ τις ἐκ τοῦ ὡς ἄνω ἱστορικοῦ διαγράμματος, εἰς τὸ ἀρχεῖον τῆς μονῆς Σταυρονικήτα δὲν σώζονται ἔγγραφα ἀρχαιότερα τοῦ ΙΓ' αἰῶνος.

Προηγούμεναι ταξινομήσεις τοῦ ἀρχείου.

Τὰ ἔγγραφα τῆς μονῆς Σταυρονικήτα εἶχον ἐπανειλημμένως ταξινομηθῆ κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν πέντε αἰῶνων τοῦ βίου τῆς μονῆς, ὡς τοῦτο ἐμφαίνεται ἐκ τῶν ἐπὶ τοῦ νότου αὐτῶν σημειωμάτων καὶ τῶν σωζομένων μεταφράσεων τῶν τουρκικῶν ἐγγράφων, γενομένων κατὰ τὸ πλεῖστον ὑπὸ τοῦ ἐν Θεσσαλονίκῃ ἐγκατασταθέντος μετὰ τὸ 1912 ἐπισήμου μεταφραστικοῦ γραφείου. Συστηματικώτερα προσπάθεια ταξινομήσεως ἀνελήφθη κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ αἰῶνος παρὰ τοῦ τότε γέροντος Γαβριὴλ Σταυρονικητιανοῦ, ὅστις πλεῖστα ἔγγραφα ἐδημοσίευσε κατὰ καιροὺς εἰς τὸ περιοδικὸν «Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς». Ὁ αὐτὸς Γαβριὴλ ἔχει συντάξει λεπτομερῆ περιγραφὴν τῆς μετανοίας του, καὶ συνέγραψε τὴν ἱστορίαν τῆς τεκμηριουμένην δι' ἔγγράφων τοῦ ἀρχείου· τὸ ἐνδιαφέρον τοῦτο ἔργον σώζεται ἐν χειρογράφῳ, ὡς ἐπίσης σώζεται καὶ ὁ λεπτομερὴς κατάλογος τῶν περιγραμμένων μόνον χειρογράφων, τὸν ὁποῖον εἶχεν ἐκπονήσει ὁ λόγιος μοναχός. Ὁ Γαβριὴλ ἔχει δώσει εἰς τινὰ χειρόγραφα νέαν ἀρίθμησιν, μὴ ἀνταποκρινομένην πρὸς τὴν τοῦ καταλόγου τοῦ Λάμπρου.

Ἡ ὑπὸ τοῦ Κέντρου Βυζαντινῶν Ἐρευνῶν ἐπιτελεσθεῖσα ἐργασία.

Κατὰ τὸ 1969 τὰ ἔγγραφα εὕρισκοντο ἐντὸς ξυλίνου ἐρμαρίου. Συμφώνως πρὸς τὸ ἤδη ἀκολουθηθὲν σύστημα διὰ τὰ ἀρχεῖα τῶν μονῶν Διονυσίου καὶ Κωνσταμονίτου περιεγράφησαν καὶ ἐφωτογραφήθησαν τὰ πρὸ τῆς συμβατικῆς χρονολογίας 1700 ἑλληνικὰ ἔγγραφα. Ἐπίσης ἐφωτογραφήθησαν ἔγγραφα τουρκικά, κατὰ προτίμησιν παλαιότερα τοῦ ἔτους 1000 Ἑγίρας (1591/2), τῶν ὁποίων ἤδη συνετάχθη παρὰ τῆς συνεργάτιδος τοῦ Κέντρου

1. Πρὸς. Χ. Γ. Πατρινέλη, *Χρονολογικὰ ζητήματα τῆς πατριαρχείας τοῦ Ἱερεμίου Α' (1522 - 1546)*, Μνημοσύνη 1 (1967), σελ. 249 - 262.

κυρίας Ἐλισάβετ Ζαχαριάδου - Οἰκονομίδη λεπτομερές εὐρετήριο. Πρέπει νὰ σημειωθῆ ὅτι, ἐνῶ τὰ ἑλληνικά ἔγγραφα τῶν ΙΓ' - ΙΖ' αἰώνων εἶναι ὀλιγάριθμα καὶ σχετικῶς ἥσσανος σημασίας, τὸ τουρκικὸν ἀρχεῖον εἶναι πλουσιώτατον καὶ ἐξαιρετικῶς ἐνδιαφέρον διὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴν καὶ μοναστηριακὴν ἱστορίαν τοῦ ΙΓ' αἰῶνος.

Τὰ οὕτω καταγραφέντα καὶ ταξινομηθέντα εἰς φακέλους ἔγγραφα ἐτοποιητήθησαν ἐντὸς μεταλλικῆς ἀρχειοθήκης, τὴν ὁποίαν προσέφερε τὸ Βασιλικὸν Ἰδρυμα Ἐρευνῶν. Τὰ ἑλληνικά ἔγγραφα καταλαμβάνουν τὸ πρῶτον συρτάριον, τὰ εἰλητάρια καταλαμβάνουν τὸ δεύτερον καὶ τὰ τουρκικά ἔγγραφα συνεκεντρώθησαν εἰς τὸ τρίτον συρτάριον. Τὰ μεταγενέστερα τοῦ 1700 ἑλληνικά ἔγγραφα, τῶν ὁποίων ἡ ταξινόμησις δὲν ἔχει εἰσέτι περατωθῆ, εὐρίσκονται εἰς τὸ ξύλινον ἐρμάριον.

Πρέπει τέλος νὰ σημειωθῆ ὅτι ὠρισμένα ἔγγραφα, τὰ ὁποῖα ἐγνώριζε καὶ ἐξέδωσεν ὁ Γαβριὴλ Σταυρονικητιανὸς δὲν ἀνευρέθησαν κατὰ τὴν ὑφ' ἡμῶν γενομένην ἔρευναν : πρόκειται περὶ ἑνὸς λυτοῦ ἐγγράφου ἐπὶ περγαμηνῆς (ἡμέτερον ἀρ. 11) καὶ περὶ δύο ἐγγράφων (ἡμέτερον ἀρ. 1 καὶ 20) δημοσιευθέντων ἐξ ἀντιγράφων, τὰ ὁποῖα ὁ Γαβριὴλ εἶχεν εὑρεῖ εἰς τὸν ὑπ' ἀρ. 104, ὡς τὸν χαρακτηρίζει, κώδικα. Ὁ ἀριθμὸς τοῦ κώδικος τούτου δὲν ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὸν τοῦ Λάμπρου, ἐκ δὲ τῶν ἐνδείξεων περὶ τῶν περιεχομένων του εἶναι ἀδύνατον νὰ ταυτισθῆ πρὸς τινὰ τῶν γνωστῶν κωδίκων τῆς Βιβλιοθήκης¹. Προφανῶς ὁ κῶδιξ οὗτος ὡς καὶ ὁ ἀνευρεθεὶς κῶδιξ ἀρ. 103 (πρβλ. ἡμέτερον ἀρ. 2)², ἐφυλάσσετο ὁμοῦ μετὰ τοῦ ἀρχείου. Ὑποθέτομεν ὅτι τὸ περγαμηνὸν ἔγγραφον καὶ ὁ κῶδιξ 104 παρέπεσαν κατὰ τὰ πρὸ τοῦ 1968 ἔτη, δὲν εἶναι δὲ ἀπίθανος ἡ ἀνεύρεσίς των κατὰ τὸ μέλλον.

1. Πρβλ. τοὺς καταλόγους : Λάμπρου, *Κατάλογος Ἀγ. Ὁρους*, Α', σελ. 75 - 90. Μ. Ι. Μανούσκα, *Συμπληρωματικὸς κατάλογος τῶν χειρογράφων τῆς ἐν Ἀγίῳ Ὁρει ἱερᾶς μονῆς Σταυρονικήτα*, ΕΕΒΣ 23 (1953), σελ. 304 - 311.

2. Καὶ ὁ κῶδιξ οὗτος δὲν ἀναφέρεται εἰς τοὺς μνημονευθέντας καταλόγους.

ΕΓΓΡΑΦΑ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΑ

1 'Επικυρωτική γραφή τοῦ πατριάρχου 'Ιερεμίου τοῦ Α'

Μάιος 7044 (1536)

Ι. Μ. Σταυρονικήτα, κώδ. ἀρ. 104, φ. 29 (δὲν ἀνευρέθη· αἱ ἐνδείξεις παρέχονται ὑπὸ Γαβριήλ Σταυρονικητιανοῦ).

Ὁ Γρηγόριος, καθηγούμενος τῆς μονῆς τῆς Θεοτόκου τοῦ Γηρομερίου, καὶ ἰδρυτῆς, ἐν τῇ ἰδίᾳ περιοχῇ, τῆς μονῆς τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, ἠγόρασεν ἀντὶ 4.000 ἄσπρων ἐκ τῆς μονῆς Φιλοθέου τὸ ἐν Ἀγίῳ Ὁρει κάθισμα τοῦ Σταυρονικήτα, τιμώμενον εἰς ὄνομα τῆς Θεοτόκου, καὶ περιλαμβάνον πύργον, κελλία καὶ κτήματα. Ἡ πρᾶξις ἐπεκυρώθη δι' ἐγγράφων τῆς συνάξεως, τὴν ἰσχὺν τῶν ὁποίων ἐπικυροῖ ὁ πατριάρχης κατόπιν αἰτήσεως τοῦ Γρηγορίου. — Ὑπογραφή.

Ἄ ρ χ. : Ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς καὶ Θεὸς τὰς κατὰ γῆν ποιούμενος διατριβάς. . .

Ἐκδ. : Γαβριήλ Σταυρονικητιανός, *Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς* 4 (1920), σελ. 169 - 170.

2 Διαθήκη καὶ διατύπωσις (τύπος)
τοῦ πατριάρχου 'Ιερεμίου τοῦ Α'

Ἄνευ χρονολογικῆς ἐνδείξεως (μεταξὺ 1541 καὶ 1545)

Ι. Μ. Σταυρονικήτα, κώδ. ἀρ. 103 (κατὰ Γαβριήλ Σταυρονικητιανόν). Δερματόδετον τεῦχος χαρτῶν 200 × 138, φφ. 1 + 77 (τὰ φφ. 34 - 36 ἐπὶ χάρτου διαφορετικῆς ποιότητος). Μελάνη μαύρη· ἐρυθρογραφήματα: πρωτογράμματα (φφ. 26, 34, 43, 48, 55, 57, 60), ἐπίτιτλον (φ. 34), ὑπογραφή καὶ μνηολόγιον (φ. 66^v). — Γραφεῖς: Α, εἰς τὸ φ. 1· Β, εἰς τὰ φφ. 2 - 25 (πλὴν τοῦ τίτλου)· Γ, εἰς τὰ φφ. 20 (τίτλος), 26 - 30^v· Δ, εἰς τὰ φφ. 34 - 66^v. — Ἀγραφα φύλλα: 1^v, 31 - 33^v, 67 - 76, 77^v. — Περιεχόμενα: α') φ. 1, τὸ σημεῖωμα: ἵ Ἐκοιμήθη ὁ παναγιώτατος ἡμῶν ἀθέντις καὶ δεσπότης καὶ ἡκουμενικὸς π(ατ)ριάρχης κῆρ Ἰερεμί(ας) ὁ διὰ τοῦ θείου καὶ μεγάλου καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος μετόνομασθῆς Ἰω(άν)ν(ης) ἐν ἔτη ζνδ', (ἰνδικτιῶνος) δ' [= 1545/6]. Τὸν αὐτ(όν) χρόνον ἐξωγραφίσθη καὶ ἡ ἐκκλησία παρὰ Θεοφάνους μοναχοῦ καὶ Συμεῶν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ ἐν μηνὶ Ἰάννουαρίῳ ιζ'. — β') φφ. 2 - 25^v: Ἡ διαθήκη τοῦ παναγιωτάτου δεσπότη ἀθέντος καὶ κτήτορος ἡμῶν κυροῦ Ἰερεμίου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως. Εὐλόγησον πάτερ. Ὁ τίτλος ἔχει γραφῆ διὰ χειρὸς τοῦ γραφέως Γ' τὸ κείμενον ὑπὸ τοῦ γραφέως Β. Ἄνω ἀριστερὰ τοῦ φ. 2 ἡ ἐνδείξις φύλλα κγ' (lege κδ'): Ἐδ φ. 25^v καταλαμβάνεται ἀπὸ τὴν πατριαρχικὴν ὑπογραφήν. Νομίζω ὅτι τοῦτο εἶναι τὸ πρωτότυπον τῆς διαθήκης τοῦ Ἰερεμίου (τὴν ὁποίαν κατωτέρω ἀναλύομεν) καὶ ὅτι ἡ ὑπογραφή τοῦ φ. 25 εἶναι ἰδιόχειρος τοῦ πατριάρχου. — γ') φφ. 26 - 30^v (γραφεὺς Γ): ἀντίγραφον τῆς παραινέσεως τοῦ πατριάρχου Ἰερεμίου τοῦ Α' (ἡμέτερον ἐγγράφον ἀρ. 3). Εἰς τὸ φ. 30^v πανομοιότυπον τοῦ πατριαρχικοῦ μνηολογίου. — δ') φφ. 34 - 59^v (γραφεὺς Δ): παράφρασις τῆς διαθήκης τοῦ πατριάρχου

Ἱερεμίου (άνωτέρω : β') εἰς τὴν ἀπλοελληνικὴν. — ε') φφ. 60 - 66' (γραφεὺς Δ) : παράφρασις τῆς παραινέσεως τοῦ πατριάρχου Ἱερεμίου (άνωτέρω : γ') εἰς τὴν ἀπλοελληνικὴν. Εἰς τὸ φ. 66^v πανομοίωτυπα δι' ἐρυθρᾶς μελάνης τῆς πατριαρχικῆς ὑπογραφῆς τοῦ φ. 25^v καὶ τοῦ πατριαρχικοῦ μηνολογίου τοῦ φ. 30^v. — ς') φ. 76^v : δοκιμὴ γραφῆς : μερικὴ ἀπομίμησις τῆς ὑπογραφῆς τοῦ πατριάρχου Ἱερεμίου. — ζ') φ. 77 : μονοκονδυλιὰ *† Ὁ Θε(εσσα)λον(ίκης) Θεωνᾶς, καὶ αἱ λέξεις ψεύστης ἐστὶν ἐγώ.* — Σύντομος ἀναγραφὴ τῶν περιεχομένων τοῦ κώδικος ὑπὸ Γ α β ρ ι ῆ λ Σ τ α υ ρ ο ν ι κ η τ ι α ν ο ὦ, *Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς* 3 (1919), σελ. 564, ὑποσημειώσεις.

Τὸ κατωτέρω ἀνυλόμενον κείμενον περιέχεται εἰς τὰ φφ. 2 - 25^v.

Ὁ πατριάρχης ἐπιθυμῶν νὰ τιμῆσῃ τὴν μνήμην τοῦ ἁγίου Νικολάου καὶ παρακληθεὶς παρὰ τῆς ἱερᾶς συνάξεως ἀνίδρυσε καὶ ἐπροίκισε διὰ κτημάτων, βιβλίων, ἀμφίων καὶ ἄλλων κειμηλίων, τὴν ἐν Ἀγίῳ Ὄρει ἐρημιωθεῖσαν καὶ πυρποληθεῖσαν μονὴν τοῦ Σταυρονικήτα, τὴν ἀνοικοδόμησιν τῆς ὁποίας εἶχε πρὸ ὀλίγου ἀφήσει ἡμιτελῆ ὁ μακαρίτης μοναχὸς Γρηγόριος ὁ Γηρομεριώτης. Διὰ σιγιλλιώδους πατριαρχικοῦ γράμματος κατωχυρώθη ἡ ἀνεξαρτησία τῆς μονῆς.

Ὁ ἡγούμενος τῆς νέας μονῆς καλεῖται νὰ τηρῇ τὸ κοινοβιακὸν σύστημα καὶ τὴν ἀκτημοσύνην, νὰ εἶναι δίκαιος καὶ ἀφοσιωμένος πρὸς τοὺς μοναχοὺς, νὰ τηρῇ τὸ τυπικὸν τοῦ Ἀγίου Ὄρους, νὰ μὴ δέχεται ἀγενεῖους εἰς τὴν μονὴν κλπ.

Οἱ μοναχοὶ ὀφείλουσιν νὰ διαβιοῦν ἐν εἰρήνῃ καὶ ὁμονοίᾳ, νὰ σέβωνται τὸν πρῶτον, τοὺς ἡγουμένους καὶ τοὺς γέροντας τῆς συνάξεως, νὰ ἐκτελοῦν προθύμως τὰ διακονήματά των· συνερχόμενοι θὰ ἐκλέγουν τὸν καθηγούμενόν των, ἂν δὲ αὐτὸς ἀποδειχθῇ ἀκατάλληλος, θὰ ἔχουν δικαίωμα νὰ τὸν καθαιρέσουν.

Προτροπὴ εἰς ὑπακοὴν καὶ ἐνάρετον βίον.

Ἄ ρ χ. : *Καὶ τὸ τοῖς ἄλλοις μὲν πᾶσιν ἁγίοις...*

Ἐκδ. : Γ. Σ μ υ ρ ν ᾶ κ η ς, *Τὸ Ἅγιον Ὄρος*, ἐν Ἀθήναις 1903, σελ. 124 - 132. — Γ α β ρ ι ῆ λ Σ τ α υ ρ ο ν ι κ η τ ι α ν ὀ ς, *Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς* 3 (1919), σελ. 564 - 572.

2α Ἀπλοελληνικὴ παράφρασις τοῦ προηγουμένου ἐγγράφου

I. M. Σταυρονικήτα, κώδ. 103 (κατὰ Γαβριὴλ Σταυρονικητιανόν), φφ. 34 - 59^v (βλ. ἄνωτέρω, περιγραφή).

3 Παραίνεσις τοῦ πατριάρχου Ἱερεμίου τοῦ Α'

Μάρτιος, ἰνδ. 3 (1545)

Συρτάριον 1, φάκ. 5, 11. Χάρτης 423 × 310 (ἐντὸς μαύρης κορνίζας). Μελάνη μαύρη. — Διατήρησις μετρία : ὕγρασις, μικραὶ ὑπαί. — Σύντομογραφίαι ὀλίγαι. Πρωτότυπον. Πρβλ. φωτ. 44.

Ὁ πατριάρχης παραινεῖ τοὺς μοναχοὺς τῆς ὑπ' αὐτοῦ ἀνιδρυθείσης μονῆς Σταυρονικήτα ὅπως διαβιοῦν ἐν ἀρετῇ καὶ ἀγάπῃ, ἐφαρμόζουν τὴν διαθηκῶν διαταγὴν καὶ διατύπωσιν, τὴν ὁποῖαν ἄφησεν εἰς αὐτοὺς, διατηροῦν τὸ κοινοβιακὸν σύστημα καὶ προστατεύουν τὴν κινήτην καὶ ἀκίνητον περιουσίαν τῆς μονῆς. — Μηνολόγιον.

Ἄ ρ χ. : Ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, οἱ τῇ σεβασμίᾳ... Τὴν κατὰ Θεὸν πρὸς τὴν ὑμετέραν ἀγάπην...

Ἐκδ. : Γ α β ρ ι ῆ λ Σ τ α υ ρ ο ν ι κ η τ ι α ν ὄ ς, Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς 4 (1920), σελ. 472 - 474 = Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς 6 (1922), σελ. 397 - 399.

3α Ἀντίγραφον τοῦ προηγουμένου ἐγγράφου

Ι. Μ. Σταυρονικήτα, κώδ. 103 (κατὰ Γαβριὴλ Σταυρονικητιανόν), φφ. 26 - 30^v (πρβλ. ἀνωτέρω, ἡμέτερον ἔγγραφον ἀρ. 2, περιγραφή, γ').

3β Ἀπλοελληνικὴ παράφρασις τοῦ ὑπ' ἀρ. 3 ἐγγράφου

Ι. Μ. Σταυρονικήτα, κώδ. 103 (κατὰ Γαβριὴλ Σταυρονικητιανόν), φφ. 60 - 66^v (πρβλ. ἀνωτέρω, ἡμέτερον ἔγγραφον ἀρ. 2, περιγραφή, ε').

4 Πατριαρχικὸν καὶ ἐπιβεβαιωτήριον γράμμα τοῦ πατριάρχου Διονυσίου τοῦ Β'

Ὁκτώβριος, ἰνδ. 5, ἔτος 7055 (1546)

Συρτάριον 1, φάκ. 5, 6. Χάρτης 372 × 318. Μελάνη καστανόχρους. — Διατήρησις κακὴ : ἐλλείπουν τεμάχια τοῦ ἐγγράφου, σχισίματα, ὑγρασία. — Συντομογραφίαι ὀλίγαι. **Πρωτότυπον.**

Ἡ Πηγινή, χήρα τοῦ Παντολέοντος, εἶχεν ἀφιερῶσει εἰς τὴν μονὴν Σταυρονικήτα τὴν ἐν Κοντοσκαλίῳ οἰκίαν τῆς, καὶ ἡ πρᾶξις εἶχεν ἐπικυρωθῆ δι' ἐγγράφου τοῦ πρώην πατριάρχου Ἱερεμίου [τοῦ Α']. Τῇ αἰτήσῃ τῶν μοναχῶν, ὁ πατριάρχης Διονύσιος ἐπικυροῖ τὴν κατοχὴν τῆς ἐν λόγῳ οἰκίας παρὰ τῆς μονῆς Σταυρονικήτα. — Μηνολόγιον.

Ἄ ρ χ. : *Εἰ δὲ τὰ ἀλλότρια ἀπλῶς μόνον ἀρπάζων...*

Ἐκδ. : Γ α β ρ ι ῆ λ Σ τ α υ ρ ο ν ι κ η τ ι α ν ὄ ς, Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς 4 (1920), σελ. 596 - 598.

**5 Πατριαρχικὸν καὶ συνοδικὸν σιγιλλιῶδες γράμμα
τοῦ πατριάρχου Τιμοθέου τοῦ Β΄**

21 Ἰουλίου, ἰνδ. 12, ἔτος 7122 (1614)

Συρτάριον 2, φάκ. 5, 13. Περγαμηνή 748 × 572. Μελάνη μαύρη καὶ καστανόχρους (ὑπογραφή πατριάρχου), πρασίνη (ὑπογραφή τοῦ Βουλγαρίας) καὶ ἐρυθρὰ (ὑπογραφή τοῦ Κύπρου). — Διατήρησις καλή: ὑγρασία. — Συντομογραφίαι πολλάι. **Πρωτότυπον.** Εἰς τὸ κάτω μέρος, ἐν μέσῳ τῶν ὑπογραφῶν τῶν συνοδικῶν, μικρογραφία τοῦ ἁγίου Νικολάου διὰ μελάνης μαύρης καὶ κυανοφαίας. Πρβλ. φωτ. 45 καὶ 46.

Ὁ πατριάρχης καὶ ἡ σύνοδος ἐπικυροῦν τὴν παρὰ τῆς μονῆς Σταυρονικήτα κατοχὴν τῶν ἐν Ἐξοβᾶ καὶ εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ Σουλτὰν Μπαγιαζήτη κτημάτων, τὰ ὅποια ἀφιέρωσεν εἰς αὐτὴν ὁ ἱερομόναχος Μᾶρκος. Περιορισμὸς τῶν κτημάτων (μεταξὺ τῶν γειτόνων ἀναφέρεται ἡ μονὴ Κασταμονίτου). — Ὑπογραφαὶ τοῦ πατριάρχου Τιμοθέου, τοῦ πατριάρχου Ἱεροσολύμων Σωφρονίου, τοῦ ἀρχιεπισκόπου πρώτης Ἰουστινιανῆς καὶ πάσης Βουλγαρίας Μητροφάνους, τοῦ ἀρχιεπισκόπου πάσης Κύπρου καὶ νέας Ἰουστινιανῆς Χριστοδούλου, τοῦ κτήτορος καὶ πρωτοσυγγέλου τῆς μεγάλης ἐκκλησίας Μάρκου καὶ 30 μητροπολιτῶν καὶ ἐπισκόπων.

Ἄρχ.: *Εὐμήχανον μὲν καὶ σοφώτατον...*

Ἐκδ. Γαβριήλ Σταυρονικητιανός, *Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς 4* (1920), σελ. 739 - 742.

**6 Πατριαρχικὸν καὶ συνοδικὸν σιγιλλιῶδες γράμμα
τοῦ πατριάρχου Κυρίλλου τοῦ Α΄**

Αὐγούστος, ἰνδ. 7, ἔτος 7140 (1632)

Συρτάριον 2, φάκ. 5, 12. Περγαμηνή 588 × 378. Μελάνη καστανόχρους. — Διατήρησις καλή: ὑγρασία. — Συντομογραφίαι ὀλίγαι. **Πρωτότυπον.** Εἰς τὸ κάτω μέρος, διὰ κυανῆς μεταξωτῆς μηρίνθου, κρέμαται ἡ μολυβδίνη πατριαρχικὴ σφραγίς (διάμ. 48). Πρβλ. φωτ. 47.

Ὁ πατριάρχης, βασιζόμενος εἰς τὰ ἀπὸ τῆς πρὸ εἰκοσιπέντε ἐτῶν πυρκαϊᾶς διασωθέντα ὀθωμανικὰ καὶ ἐκκλησιαστικὰ ἔγγραφα, ἐπικυροῖ τὴν ἐπὶ τοῦ ἐν Κασσανδρεῖα μετοχίου (τέως κτήματος τοῦ πατριάρχου Ἱερεμίου [τοῦ Α΄]) κατοχὴν καὶ νομὴν τῆς μονῆς Σταυρονικήτα. Περιορισμὸς τοῦ μετοχίου. — Ὑπογραφαὶ τοῦ πατριάρχου καὶ 12 συνοδικῶν.

Ἄρχ.: *Εὐμήχανον μὲν καὶ σοφώτατον...*

Ἐκδ.: Γαβριήλ Σταυρονικητιανός, *Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς 7* (1923), σελ. 269 - 271.

Σημείωσις: Ἡ 7η ἰνδικτιῶν δὲν ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὸ ἔτος 7140 (- 15η ἰνδικτιῶν).

ΕΓΓΡΑΦΑ ΑΡΧΙΕΡΕΩΝ

Σιγίλλιον ἀρχιερέων τοῦ ἔτους 1541

Βλ. κατωτέρω, ἔγγραφον ἀρ. 9 β'.

7

Ὁμολογία

5 Ἰουλίου 7079 (1571)

Συρτάριον 1, φάκ. 4, 2. Χάρτης 212 × 158. Μελάνη μαύρη. — Διατήρησις μετρία : ὑγρασία, σχισίματα. — Συντομογραφίαι ὀλίγαι. Πολυάριθμα ὀρθογραφικὰ σφάλματα. **Πρωτότυπον.**

Ὁ ἐπίσκοπος Ἰερισσοῦ καὶ Ἀγίου Ὄρους Λαυρέντιος καὶ οἱ κληρικοὶ τῆς ὑπ' αὐτὸν ἐκκλησίας, ἀντὶ καταβολῆς 300 ἄσπρων καὶ παραχωρήσεως ἐνὸς ταυρίου, παραδίδουν ἓνα «τόπον» τῆς ἐκκλησίας εἰς τὴν μονήν. — 9 ὑπογραφαί.

Ἄ ρ χ. : *Ἐτὼς ζοθ' ἐν μίην Ἰωλίῳ εἰς τὰς ε', ἐλθὼν πρὸς ἡμᾶς ὡ καθίγγου-
μενος...*

Ἐκδ. : Γ α β ρ ι ἡ λ Σ τ α υ ρ ο ν ι κ ῆ τ ι α ν ὅ ς, *Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς* 15 (1931), σελ. 230.

ΕΓΓΡΑΦΑ ΤΩΝ ΠΡΩΤΩΝ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ
ΚΑΙ ΤΗΣ ΣΥΝΑΞΕΩΣ ΤΩΝ ΚΑΡΥΩΝ

8

Ἐπικυρωτικὴ γραφὴ τοῦ πρώτου καὶ τῆς συνάξεως

15 Ἰουνίου, ἰνδ. 6, ἔτος 7041 (1533)

Συρτάριον 2, φάκ. 5, 10. Περγαμηνή 652 × 402. Μελάνη καστανόχρους καὶ μαύρη (καὶ ὑπογραφαί). — Διατήρησις καλή. — Συντομογραφίαι πολλαί. **Πρωτότυπον.**

Ὁ καθηγούμενος καὶ πατριαρχικὸς ἑξαρχος Γρηγόριος, τῇ ἐγκρίσει τῆς συνάξεως τῶν Καρυῶν, ἀγοράζει ἀντὶ 4.000 ἄσπρων ἀπὸ τὴν οἰκονομικῶς χειμαζομένην μονὴν Φιλοθέου τὸ ἐρημωμένον κάθισμα τοῦ Σταυρονικήτα μετὰ τοῦ πύργου, τοῦ ναοῦ καὶ τῶν κελλίων του καθὼς καὶ τοῦ πλησίον εὐρισκομένου ναοῦ τῆς Θεοτόκου τῆς Παντανάσσης. Σκοπεῖ νὰ τὰ ἀνοικοδομήσῃ καὶ ἀποκαταστήσῃ εἰς μονήν, ἡ ὁποία θὰ συμβάλλῃ εἰς τὴν ἄμυναν τοῦ Ἀγίου Ὄρους κατὰ τῶν πειρατῶν : τοιοῦτοτρόπως θὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν σωτηρίαν τῆς ψυχῆς του καὶ τῆς τοῦ ἀποθανόντος ἀδελφοῦ του μοναχοῦ Καλλίστου. Ἡ ἀνοικοδομηθεῖσα μονὴ ὑποχρεοῦται νὰ καταβάλλῃ κατ' ἔτος 100 ἄσπρα εἰς τὴν μονὴν Φιλοθέου ὡς «ἀγάπης τεκμήριον», θὰ ἔχῃ δὲ τὸ δι-

καίωμα νὰ ξυλεύη, κατόπιν ἀδείας, τὸ φιλοθεϊτικὸν δάσος. — 3 ὑπογραφαὶ (ἐν αἷς ἢ τοῦ πρώτου Εὐθυμίου).

Ἄ ρ χ. : Ἦν χρόνος ὅτε ἡ σεβασμία καὶ ἱερὰ μονή. . .

Ἐκδ. : Γ. Σ μ υ ρ ν ἄ κ η ς, *Τὸ Ἅγιον Ὄρος*, ἐν Ἀθήναις 1903, σελ. 112 - 117. — Γ α β ρ ι ἢ λ Σ τ α υ ρ ο ν ι κ ῆ τ ι α ν ὄ ς, *Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς* 2 (1918), σελ. 371 - 374.

9

Δύο ἔγγραφα

Συρτάριον 2, φάκ. 5, 9. Περγαμηνή 1460 × 410 (τρία τεμάχια : α' 573, β' 600, γ' 305). Μελάνη καστανόχρους καὶ μαύρη (εἷς τινὰς ὑπογραφάς). — Διατήρησις καλὴ : ὑγρασία. Συντομογραφίαι πολλαί. **Πρωτότυπα**. Πρβλ. φωτ. 48 - 50.

α') Γράμμα τῆς ἱεραῆς συνάξεως

Ἰανουάριος, ἰνδ. 14, ἔτος 7049 (1541)

Ὁ πατριαρχικὸς ἔξαρχος Γρηγόριος, ὁ ὁποῖος ἤθελε νὰ ἀνοικοδομήσῃ τὴν μονὴν τοῦ Σταυρονικήτα, εἶχεν ἐπιτύχει τὴν παρὰ τῆς συνάξεως τῶν Καρυῶν εἰς αὐτὸν παραχώρησιν τῆς ἐρημωμένης μονῆς τοῦ Φακηνοῦ, ἡ ὁποία κατεῖχετο ὑπὸ τῆς μονῆς Παντοκράτορος. Ὅταν ὁμοῦς ὁ Γρηγόριος ἐγκατέλειψε τὰς προσπαθείας του καὶ ὁ πατριάρχης Ἱερεμίας [ὁ Α'] ἀνέλαβε τὴν ἀνοικοδόμησιν καὶ δι' ἐγγράφου του ἐζήτησε καὶ ἐκ νέου ἔλαβε τὴν μονὴν τοῦ Φακηνοῦ, οἱ Παντοκρατορινοὶ εἰσβαλόντες κατέστρεψαν τὴν ἐκκλησίαν τῆς μονῆς ταύτης καὶ κατέλαβον τὴν περιοχὴν. Τότε ὁ πατριάρχης ἦλθεν αὐτοπροσώπως εἰς Ἅγιον Ὄρος, συνεχώρησε τοὺς Παντοκρατορινοὺς μοναχοὺς, παρεχώρησεν εἰς αὐτοὺς μέρος τῆς περιοχῆς τοῦ Φακηνοῦ, καί, ὁμοῦ μετὰ τῆς συνάξεως, καθώρισε τὰ ὅρια τῆς μονῆς τοῦ Σταυρονικήτα. Περιορισμός. Ἡ μονὴ Σταυρονικήτα ὑποχρεοῦται ὅπως δίδη κατ' ἔτος εἰς τὸ πρωτᾶτον 3 λίτρας κηροῦ καὶ 3 λίτρας ἐλαίου. — 21 ὑπογραφαὶ (ἐν αἷς ἢ τοῦ Ἱερισσοῦ καὶ Ἁγίου Ὄρους Μακαρίου καὶ τοῦ πρώτου Μισαήλ).

Ἄ ρ χ. : Πολλάκις πολλὴν ἐνεστησάμεθα φροντίδα. . .

Ἐκδ. : Γ. Σ μ υ ρ ν ἄ κ η ς, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 118 - 120. — Γ α β ρ ι ἢ λ Σ τ α υ ρ ο ν ι κ ῆ τ ι α ν ὄ ς, *Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς* 4 (1920), σελ. 171 - 173.

β') Σιγίλλιον ἀρχιερέων

Μάιος, ἰνδ. 14, ἔτος 7049 (1541)

Οἱ ὑποκείμενοι τῷ οἰκουμενικῷ θρόνῳ ἀρχιερεῖς ἐπιβεβαιοῦν τὴν ἀνεξαρτησίαν καὶ ἀκεραιότητα τῆς ὑπὸ τοῦ πατριάρχου Ἱερεμίου [τοῦ Α'] ἀνε-

γειρομένης μονῆς Σταυρονικήτα καὶ τῶν ἐξαρτημάτων της. — 68 ὑπογραφαὶ μητροπολιτῶν καὶ ἐπισκόπων.

Ἄρχ. : Ἐποικοδομεῖν ἐπὶ τῷ θεμελίῳ τῶν ἀγαθῶν πράξεων. . .

Ἐκδ. : Γ. Σ μ υ ρ ν ἄ κ η ς, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 120 - 123 (παραλείπονται αἱ ὑπογραφαί). — Γ α β ρ ι ῆ λ Σ τ α υ ρ ο ν ι κ η τ ι α ν ὄ ς, Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς 4 (1920), σελ. 224 - 226.

10 Γραφή τοῦ πρώτου καὶ τῆς ἱεῤῥας συνάξεως

Ἰουλιανός, Ἰουλίου 2, ἔτος 7052 (1543)

Συρτάριον 2, φάκ. 5, 14. Περγαμηνή 605 × 530. Μελάνη μαύρη. Διατήρησις καλή : ὑγρασία, μικραὶ ὀπταί. — Συστομογραφαὶ ὀλίγα. Ἄνορθογραφαί. Πρωτότυπον.

Ἡ σύναξις τῶν Καρυῶν, παρουσία τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου Ἰερεμίου [τοῦ Α'] καὶ τῶν ὑπογραφομένων ἀρχιερέων, παραχωρεῖ εἰς τὴν νεωστὶ ὑπὸ τοῦ πατριάρχου ἀνιδρυθεῖσαν μονὴν Σταυρονικήτα α') βουνὸν ξυλοφόρον, ἀνήκον προηγουμένως εἰς τὸ πρωτᾶτον (περιορισμός) καὶ β') τὸ μυλοθέσιον εἰς τοῦ Λιβαδογένη (περιορισμός). Εἰς ἀντάλλαγμα ἡ μονὴ ὑποχρεοῦται ὅπως δίδῃ κατ' ἔτος εἰς τὸ πρωτᾶτον δύο δεκάρια κηροῦ. — Ὑπογραφαὶ τῶν μητροπολιτῶν Λαρίσης Νεοφύτου, Θηβῶν Ἰωάσαφ, τῶν ἐπισκόπων Πορθμοῦ Ἡσαίου καὶ Ζητουνίου Ἀχιλλείου, τοῦ πρώτου Μωυσέως, τῶν πρώτων πρώτων Γρηγορίου Λαυριώτου καὶ Σεραφείμ καὶ 21 μελῶν τῆς ἱεῤῥας συνάξεως.

Ἄρχ. : Εἰ καὶ πατήρ τὰ ἴδια τέκνα. . .

Ἐκδ. : Γ. Σ μ υ ρ ν ἄ κ η ς, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 123 - 124. — Γ α β ρ ι ῆ λ Σ τ α υ ρ ο ν ι κ η τ ι α ν ὄ ς, Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς 4 (1920), σελ. 227 - 229.

11 Γράμμα τῆς συνάξεως τῶν Καρυῶν

Πέμπτη, 22 Ἀυγούστου, Ἰουλίου 14, ἔτος 7064 (1556)

[Δὲν ἀνευρέθη· ἐνδείξεις παρεχόμεναι ὑπὸ Γαβριήλ Σταυρονικήτιανού : Περγαμηνή 220 × 320. Ἀρχεῖον, ἀρ. 12. Ἐν τέλει κηροσφραγίς, περίμετρος 0,07 μὲ ἀπεικόνισιν τῆς Πλατυτέρας. Μόνον ἡ ὑπογραφή τοῦ πρώτου εἶναι ἰδιόχειρος].

Ὁ πρῶτος καὶ ἡ σύναξις συνελθόντες λόγῳ τοῦ χαρακτῆρος, τῇ αἰτήσει τοῦ Ἰωακείμ χαλκῆως, πωλοῦν ἀντὶ 1500 ἄσπρων τὸ κελλίον αὐτοῦ εἰς τοὺς ἱερομονάχους Μακάριον καὶ Νικόδημον «εἰς τρία πρόσωπα», ἐκ τῶν ὁποίων τὸ τρίτον θὰ καθορισθῇ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἐνὸς τῶν ἀγοραστῶν. Περιορισμός τοῦ κελλίου. Οἱ κάτοχοί του ὑποχρεοῦνται ὅπως κατ' ἔτος καταβάλ-

λουν εἰς τὸ πρῶτον 1 μέτρον οἴνου καὶ μετέχουν εἰς τρεῖς παγγενείας. -- Ὑπογραφαὶ τοῦ πρώτου Ἀντωνίου καὶ 8 μελῶν τῆς συνάξεως.

Ἄ ρ χ. : *Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς . . . Κατὰ τὴν σήμερον ἡμέραν, ἣτις ἐστὶν μὴν Αὐγουστος . . .*

Ἔκδ. : Γ α β ρ ι ἡ λ Σ τ α υ ρ ο ν ι κ ῆ τ ι α ν ὄ ς, Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς 5 (1921), σελ. 858 - 859 (γράφει σελ. 15 - 16).

12 Γράμμα τῆς συνάξεως τῶν Καρυῶν

Ἔτος 7066 (1557/8)

27 Αὐγούστου 7074 (1566)

Συρτάριον 1, φάκ. 4, 9. Χάρτης 276 × 315. Μελάνη καστανόχρους. — Διατήρησις μετριωτάτη : ὑγρασία, ὀπαί, σχισίματα. — Συντομογραφίαι πολλάι. Ἄνορθογραφίαι. **Πρωτότυπον.** Εἰς τὸ κάτω μέρος κηρίνη σ φ ρ α γ ἰ ς τοῦ πρώτου (διάμ. 37) καὶ ὑστερόγραφον τοῦ ἔτους 1566.

Ἐπειδὴ ἡ μονὴ Σταυρονικήτα ἐστερεῖτο κελλίου εἰς τὰς Καρυάς, ἡ σύναξις παραχωρεῖ εἰς αὐτήν, ἀντὶ καταβολῆς 1800 ἄσπρων, τὸ πρωτατινὸν κελλίον τοῦ χαλκᾶ Ἰωακείμ Σκαπετορράχη. Τὸ κελλίον παραχωρεῖται «εἰς τρία πρόσωπα», ὧν τὸ πρῶτον ὁ ἱερομόναχος Ματθαῖος καὶ τὸ δεύτερον (27 Αὐγούστου 1566, ἐν ὑστερογράφῳ) ὁ ἱερομόναχος Εὐθύμιος. — 13 ὀνόματα παρόντων καὶ ἰδιόχειρος ὑπογραφή τοῦ πρώτου Διονυσίου Χιλανδαρηνοῦ.

Ἄ ρ χ. : *Κατὰ τὸ ,ζξς' ἔτος ἦλθον οἱ ἐκ τῆς ἱερᾶς καὶ πατριαρχικῆς μονῆς τοῦ Σταυρονικήτα εἰς τὸ πρῶτον . . .*

Ἔκδ. : Γ α β ρ ι ἡ λ Σ τ α υ ρ ο ν ι κ ῆ τ ι α ν ὄ ς, Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς 5 (1921), σελ. 859 - 17 (γράφει σελ. 16 - 17).

12α Ἀντίγραφον Κ' αἰ. τοῦ προηγουμένου ἐγγράφου

Συρτάριον 1, φάκ. 4, 9. Χάρτης 267 × 210. Μελάνη μαύρη. — Διατήρησις καλή.

13 Γραφή τῆς συνάξεως τῶν Καρυῶν

Μάρτιος 7094 (1586)

Συρτάριον 1, φάκ. 5, 7. Χάρτης 420 × 316. Μελάνη καστανόχρους καὶ μαύρη. — Διατήρησις μετρία : σχισίματα, ὑγρασία. — Συντομογραφίαι ὀλίγαι. Ἄνορθογραφίαι. **Πρωτότυπον.** Εἰς τὸ ἄνω μέρος σ φ ρ α γ ἰ ς ἐκ κιτρίνου κηροῦ (διάμ. 35) τῆς μονῆς Κουτλουμουσίου.

Ἡ σύναξις τῶν Καρυῶν, τῇ αἰτήσῃ τῶν μονῶν Κουτλουμουσίου (ἡγούμενος Ἀνανίας) καὶ Σταυρονικήτα (δικαῖος Θεοφάνης) καθορίζει λεπτομερῶς τὰ μεταξὺ αὐτῶν ὄρια διὰ τὰ τερματισθῶν αἰ ἀπὸ δεκαετίας καὶ πλέον σχετικαὶ ἀντεγλήσεις. — Ὑπογραφαὶ τοῦ δικαίου τοῦ Ἀγίου Ὁρους Νικοδήμου καὶ 15 ἀντιπροσώπων τῶν μονῶν.

Ἄ ρ χ. : Ἐπει τέχνη καὶ σπουδή ἐστὶ τοῦ μισοκάλου ἐχθροῦ. . .

Ἐκδ. : Γ α β ρ ι ἡ λ Σ τ α υ ρ ο ν ι κ ῆ τ ι α ν ὅ ς, Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς 14 (1930), σελ. 70 - 72. — P. Lemerle, *Actes de Koutloutmos*, Paris 1945, ἀρ. 59, σελ. 180 - 181 (ἐκδίδεται τὸ εἰς τὴν μονὴν Κουτλουμουσίου παραδοθὲν πρωτότυπον).

13α Μερικὸν ἀντίγραφον 1Θ' αἰ. τοῦ προηγουμένου ἐγγράφου

Συρτάριον 1, φάκ. 4, 1. Χάρτης 233 × 164. Μελάνη καστανόχρους. — Διατήρησις καλή

Ἐχει ἀντιγραφή μόνον ὁ περιορισμός.

14 Ρύθμισις κτηματικῆς διαφορᾶς

27 Φεβρουαρίου 7099 (1591)

Συρτάριον 1, φάκ. 5, 4. Χάρτης 217 × 161. Μελάνη καστανόχρους. — Διατήρησις μετρία · σχισίματα, ὑγρασία. — Συντομογραφαὶ ὀλίγοι. Πρωτότυπον. Εἰς τὸ κάτω μέρος ἔχνη ἐκπεσοῦσης κηρίνης σ φ ρ α γ ῖ δ ο ς (διάμ. 31).

Ἐνώπιον τῆς συνάξεως τῶν Καρυῶν ρυθμίζεται ἡ διαφορὰ σχετικῶς πρὸς τὰ «πράγματα» τοῦ πατᾶ κῦρ Μάρκου : ἡ μονὴ Σταυρονικήτα καταβάλλει εἰς τὸν Τιμόθεον, τέως ὑπηρέτην τοῦ Μάρκου καὶ νῦν ὑπηρέτην τοῦ ἀγιογράφου Νεοφύτου, 8000 ἄσπρα· εἰς ἀντάλλαγμα λαμβάνει τὴν νομὴν τοῦ πύργου καὶ ἐξασφαλίζεται ἔναντι πάσης διεκδικήσεως ἐκ μέρους τῶν ἀνωτέρω καὶ τῆς μονῆς τῶν Ἰβήρων (ἡγούμενος Θεωνᾶς). — 4 ὑπογραφαί, ἐν αἷς ἡ τοῦ πρώτου Φιλοθέου.

Ἄ ρ χ. : Ἐν ἔτει ζ΄θω ἐν μηνὶ Φεβρουαρίῳ κζ τοῦ αὐτοῦ μηνὸς προκαθεζομένου τοῦ παροσιωτάτου πατρὸς ἡμῶν καὶ πρώτου. . .

Ἐκδ. : Γ α β ρ ι ἡ λ Σ τ α υ ρ ο ν ι κ ῆ τ ι α ν ὅ ς, Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς 7 (1923), σελ. 269 - 271.

15 Γράμμα τῆς συνάξεως τῶν Καρυῶν

10 Σεπτεμβρίου 7111 (1602)

Συρτάριον 1, φάκ. 10, 2. Χάρτης (δίφυλλον) 310 × 215. Μελάνη καστανόχρους. — Διατήρησις καλή. — Συντομογραφαὶ ὀλίγοι. Ὀλίγα ὀρθογραφικὰ σφάλματα. Πρωτότυπον (;). Εἰς τὸ ἄνω μέρος ἔχνη (διάμ. 25) τῆς ἐκ κηροῦ σ φ ρ α γ ῖ δ ο ς τοῦ πρωτάτου.

Ἡ σύναξις συνήλθε διὰ τὴν ἀντιμετωπίσιν τὴν δύσκολον οἰκονομικὴν κατάστασιν τῆς Μέσης, ἣ ὁποία προεκάλεσε καὶ ἀντεγκλήσεις μεταξὺ τῶν μονῶν, διότι ὠρισμένοι δὲν ἠδύνατο νὰ συνεισφέρουν τὸ εἰς αὐτὰς ἀναλογοῦν μέρος τῶν διαφόρων ἐκτάκτων φορολογιῶν. Διὰ τὴν ἀποφευχθῶν αἱ διαφωνίαι ἀπεφασίσθη ὅπως ἐκάστη μονὴ διαχειρίζεται τοῦ λοιποῦ ἰδιαιτέρως τὰ ἴδια οἰκονομικὰ θέματα, χωρὶς νὰ ἀναμένῃ βοήθειαν ἐκ τῶν ἄλλων· μόνον τὸ «χαράτζιον» θὰ καταβάλλεται ἀπὸ κοινοῦ, συμφώνως πρὸς τὴν παλαιὰν συνήθειαν καὶ πρὸς τὸ ὑπὸ τῶν παλαιότερων μοναχῶν ἐπιτευχθὲν ὅπως τὸ «τοπιάτικον» καταβάλλεται ἀπ' εὐθείας πρὸς «τὴν βασιλείαν». Αἱ δὲ λοιπαὶ ὑποχρεώσεις πρὸς τὸν μπέην ἢ πρὸς τὸν κατῆν θὰ ρυθμίζονται κεχωρισμένως παρ' ἐκάστης μονῆς. Τοῦτο διότι, διὰ τὰ ἔτη 1601 καὶ 1602 τὸ "Ἅγιον" Ὄρος ἐπλήρωσε 700.000 ἄσπρα κατ' ἔτος καὶ τὸ ποσὸν τοῦτο ἦτο δυσβάστακτον. Τὸ παρὸν ἔγγραφον ἐκδίδεται διὰ τὴν πιστοποιηθῆν ὅτι ἡ μονὴ Σταυρονικήτα (ὅπως, ἄλλωστε, καὶ ἡ Μεγίστη Λαύρα) κατέβαλε τὴν εἰς αὐτὴν ἀναλογοῦσαν συνεισφορὰν πρὸς τὴν Μέσην. — 8 ὀνόματα παρόντων.

Ἄ ρ χ. : Ἡ Κατὰ τὸ ζῆρι', μηνὶ Σεπτεμβρίῳ, συναθροισμένης οὔσης...

16 Γράμμα τῆς μεγάλης συνάξεως τῶν Καρυῶν

21 Ἰουλίου 7122 (1614)

Συρτάριον 1, φάκ. 5, 2. Χάρτης (δίφυλλον) 330 × 228. Μελάνη καστανόχρους καὶ μαύρη. — Διατήρησις καλὴ: ὑγρασία. — Συντομογραφίαι ὀλίγαι. **Πρωτότυπον.** Εἰς τὸ ἄνω μέρος ἡ κηρίνη σφραγίς τοῦ πρωτάτου (διάμ. 31).

Συναθροισθείσης τῆς μεγάλης συνάξεως «διὰ τὴν πρώτην βαρυτάτην σιδουσίαν τοῦ βασιλικοῦ προστάγματος» οἱ Σταυρονικητιανοὶ μοναχοὶ διεμαρτυρήθησαν διότι ὁ κατέχων τὸ πρωτατινὸν κελλίον τοῦ Ἁγίου Ὀνούφριου μοναχὸς Ἄνθιμος κατεπάτησε περιοχὴν ἀνήκουσαν εἰς τὴν κατ' αὐτοὺς μονήν, ὅπου καὶ ἐφύτευσεν ἀμπελῶνα. Κατόπιν ἐξετάσεως τῶν δικαιωμάτων διεπιστώθη τὸ ἀδίκημα. Ἐπειδὴ ὅμως ὁ ἀμπελῶν ἦτο πλήρης καρποῦ, ἡ σύναξις δὲν διατάσσει τὴν καταστροφὴν του ἀλλ' ἀπλῶς τοποθετεῖ νέα ὄρια, διὰ τὴν προφυλάξιν τὴν περιουσίαν τῆς μονῆς Σταυρονικήτα ἀπὸ περαιτέρω καταπατήσεως. — 11 ὑπογραφαί.

Ἄ ρ χ. : Κατὰ τὸ ζῆρκβον ἔτος, μηνὶ Ἰουλίῳ καὶ, συναθροισμένης οὔσης...

Ἐκδ. : Γ α β ρ ι ἢ λ Σ τ α υ ρ ο ν ι κ η τ ι α ν ὄ ς, Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς 17 (1933), σελ. 113 - 114.

17 Γράμμα τῆς μεγάλης συνάξεως

14 Δεκεμβρίου 7148 (1639)

Συρτάριον 1, φάκ. 5, 8. Χάρτης 420 × 298. Μελάνη καστανόχρους. — Διατήρησις καλὴ: μικρὰ σχισίματα. — Συντομογραφίαι ὀλίγαι. Ἄνορθογραφίαι. **Πρωτότυπον.** Εἰς τὸ

ἄνω μέρος ἀποτύπωμα τουρκικῆς σφραγίδος (διάμ. 17) καὶ ἀποτύπωμα τῆς σφραγίδος τῆς μονῆς Κουτλουμουσίου (διάμ. 36).

Ἡ σύναξις τῶν Καρυῶν καὶ οἱ ζαμπίτηδες τοῦ Ἁγίου Ὁρους (Χασάναγας καὶ Ἀλούμπεγισ) καθορίζουν ἐκ νέου τὰ μεταξὺ τῶν μονῶν Κουτλουμουσίου (ἡγούμενος Ἀκάκιος) καὶ Σταυρονικήτα ὄρια, τὰ ὁποῖα εἶχον ἤδη καθορισθῆ πρὸ 54 ἐτῶν. — 14 ὀνόματα παρόντων.

Ἄρχ. : *Οἷς τὸ παρὸν ἐμφανίζεται γράμμα τῆς μεγάλης συνάξεως...*

Ἐκδ. : Γαβριήλ Σταυρονικήτιανός, *Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς* 17 (1933), σελ. 114 - 116. — P. Lemerle, *Actes de Kuitumus*, Paris 1945, ἀρ. 69, σελ. 196 - 197 (ἐκδίδεται τὸ εἰς τὴν μονὴν Κουτλουμουσίου παραδοθὲν πρωτότυπον).

18 Γράμμα τῆς μεγάλης συνάξεως τοῦ Ἁγίου Ὁρους Ὀκτώβριος 7149 (1640)

Συρτάριον 1, φάκ. 4, 7. Χάρτης 290 × 197. Μελάνη καστανόχρους καὶ μαύρη. — Διατήρησις μετρία : ὀπαί, ὑγρασία. — Συνομογραφίαι ὀλίγαι. Ἄνορθογραφίαι. **Πρωτότυπον.** Εἰς τὸ ἄνω μέρος ἀποτύπωμα τουρκικῆς σφραγίδος (διάμ. 16) τῶν ἀγάδων τοῦ Ἁγίου Ὁρους· μεταξὺ τοῦ κειμένου καὶ τῶν ὑπογραφῶν ἀποτύπωμα τῆς σφραγίδος τοῦ πρωτάτου (διάμ. 27).

Κατόπιν διαμαρτυρίας τῆς οἰκονομικῶς χειμαζομένης μονῆς Σταυρονικήτα ἢ σύναξις, παρουσία τῶν «ἐξουσιαστῶν» Χασάναγα καὶ Ὁμέρμπασια, ἀποφασίζει ὅπως μειωθῆ ἢ ἐτησίᾳ συνδοσίᾳ τῆς ἐν λόγῳ μονῆς κατὰ δύο ἄσπρα, τὰ ὁποῖα ἀναλαμβάνει νὰ πληρώνη, ὅπως καὶ παλαιότερον συνέβαινε, ἢ μονὴ Ἐηροποτάμου (προηγούμενος Κωνστάντιος). — 16 ὑπογραφαί.

Ἄρχ. : *Ἐπειδὴ ἡ ἱερὰ μονὴ τοῦ Σταυρονικήτα προσαγορευομένη, δυσβάστακτον φορτίον...*

19 Πωλητήριον ἔγγραφον Ἀπρίλιος 1661

Συρτάριον 1, φάκ. 4, 6. Χάρτης (δίφυλλον) 302 × 214. Μελάνη καστανόχρους. — Διατήρησις καλή : ὑγρασία. — Συνομογραφίαι ὀλίγαι. Ὀλίγα ὀρθογραφικὰ σφάλματα. **Πρωτότυπον.** Εἰς τὸ ἄνω μέρος ἀποτύπωμα τῆς σφραγίδος τοῦ πρωτάτου (διάμ. 26).

Ἡ μεγάλη σύναξις τοῦ Ἁγίου Ὁρους, λαβοῦσα ἀπόφασιν νὰ ἐκποιήσῃ τὰ πρωτατινὰ κελλία διὰ νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὰ βαρύτερα χρέη τῆς, πωλεῖ ἀντὶ 115 γροσίων εἰς τὴν μονὴν Σταυρονικήτα α') τὸ κελλίον τῶν Ἀρχαγγέλων, πλησίον τοῦ κονακίου τῆς μονῆς καὶ β') τὸ κελλίον τοῦ Ἁγίου Ὁνούφριου (μετὰ πάντων τῶν ἐξαρτημάτων των). — 20 ὑπογραφαί.

Ἄ ρ χ. : Ἐν ἔτει ,αχξά' μηνί Ἀπριλλίῳ συναθροισομένης τῆς μεγάλης συνάξεως. . .

Ἐκδ. : Γ α β ρ ι ἡ λ Σ τ α υ ρ ο ν ι κ η τ ι α ν ὅ ς, Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς 15 (1931), σελ. 271 - 273.

ΕΓΓΡΑΦΑ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΑΚΑ ΚΑΙ ΙΔΙΩΤΙΚΑ

20 Ἐπικυρωτικὴ γραφὴ τῆς μονῆς Φιλοθέου

15 Ἰουνίου 7041 (1533)

Ι. Μ. Σταυρονικήτα, κώδ. ἀρ. 104, φφ. 41 - 42^ν (δὲν ἀνευρέθη· αἱ ἐνδείξεις παρέχονται ὑπὸ Γαβριήλ Σταυρονικητιανοῦ).

Ὁ μοναχὸς Γρηγόριος, ἐπιθυμῶν νὰ ιδρύσῃ μονύδριον εἰς μνημόσυνον τοῦ ἑαυτοῦ του καὶ τοῦ μακαρίτου ἀδελφοῦ του μοναχοῦ Καλλίστου, ἀγοράζει τῇ ἐγκρίσει τῆς συνάξεως ἀντὶ 4.000 ἄσπρων ἀπὸ τὴν μονὴν Φιλοθέου τὸ κάθισμα (μὲ πύργον) τοῦ Σταυρονικήτα, τὰ ἐξαρτήματά του καὶ τὴν ἐκκλησίαν τῆς Θεοτόκου τῆς Παντανάσσης. Τὸ ιδρυθησόμενον μονύδριον θὰ δίδῃ κατ' ἔτος 100 ἄσπρα πρὸς τὴν μονὴν Φιλοθέου «χάριν ἐλαίου» (εἰς ἄλλο σημεῖον τοῦ ἐγγράφου ἢ καταβολὴ ὀνομάζεται *χαράτζιον*), θὰ ἐπιτρέπῃ τὴν βοσκὴν τῶν ζώων τῆς μονῆς εἰς τοὺς χέρσους τόπους του, θὰ ἔχῃ δὲ τὸ δικαίωμα νὰ ξυλεύεται εἰς τὸν Φιλοθεϊτικὸν λόγγον.

Ἄ ρ χ. : Τοῦ ὀσιωτάτου ἐν μοναχοῖς καὶ ἐν Χριστῷ ἡμῶν ἀδελφοῦ κῦρ Γρηγορίου. . .

Ἐκδ. : Γ. Σ μ υ ρ ν ἄ κ η ς, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 117 - 118 (μερικὴ ἐκδοσις). — Γ α β ρ ι ἡ λ Σ τ α υ ρ ο ν ι κ η τ ι α ν ὅ ς, Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς 4 (1920), σελ. 431 - 433.

21 Ἀναγραφὴ χωραφίων

1 Μαρτίου 7070 (1562)

Συρτάριον 1, φάκ. 4, 4. Χάρτης (δίφυλλον) 315 × 218. Μελάνη καστανόχρους καὶ ἐρυθρὰ (τίτλοι). — Διατήρησις μετρία : ὀπαί, ὕγρασις. Συντομογραφίαι ὀλίγαι. Ἀνορθογραφίαι. Γεγραμμένοι αἱ σελ. 1 καὶ 2. Ἀντίγραφον.

Ἀναγράφονται τὰ χωράφια τοῦ μετοχίου τῆς Καρίανης τοῦ Μεχεμέτ βοῖβόντα.

Ἄ ρ χ. : Ὑπόδειξις διὰ τοῦ μετοχίου. . .

22 Ἀναγραφὴ χωραφίων (γράμμα)

1 Ἰουνίου 7072 (1564)

Συρτάριον 1, φάκ. 4, 5. Χάρτης (δίφυλλον) 317 × 217. Μελάνη καστανόχρους καὶ ἐρυθρὰ (τίτλοι). — Διατήρησις καλή. — Συντομογραφίαι ὀλίγαι. Ἀνορθογραφίαι. Ἀντίγραφον.

Ἐαναγράφονται τὰ ἀπὸ τὸν Μεμῆ τζελεπῆ καὶ τοὺς σουμπασάδες τῆς Καρίανης ἀγορασθέντα χωράφια.

Ἄ ρ χ. : Ὑπόδειξις περὶ τὰ χωράφια...

23

Ὁμολογία

Αὔγουστος 7120 (1612)

Συρτάριον 1, φάκ. 10, 3. Χάρτης 305 × 205. Μελάνη καστανόχρους. — Διατήρησις μετρία : ὑγρασία, σχισίματα. — Συνομογραφίαι ὀλίγαι. Ὀλίγα ὀρθογραφικὰ σφάλματα. **Πρωτότυπον.** Εἰς τὸ κάτω μέρος ἀποτύπωμα σ φ ρ α γ ἰ δ ο ς (διάμ. 23· τοῦ πρωτάτου ;) παριστώσης τὴν Θεοτόκον.

Ἐνῶ συνεδρίαζεν ἡ σύναξις τῆς μονῆς Σταυρονικήτα (προηγούμενος παπᾶ Ἀρσένιος) παρουσιάσθη ὁ ἄρχων Σερβόπουλος καὶ ἀφιέρωσεν εἰς τὴν μονὴν ἅπαντα τὰ ὑπάρχοντά του (χωράφια, ἀμπέλια, δένδρα, πιθάρια, βουτζία, βόδια, γίδια κλπ.) Τὰ κτήματα αὐτὰ θὰ νέμεται ὁ ἴδιος καὶ ἡ σύζυγός του ἐφ' ὅσον ζοῦν· μετὰ τὸν θάνατόν των, ταῦτα θὰ περιέλθουν ἀδιαφιλονικήτως εἰς τὴν μονήν. — 11 ὀνόματα μαρτύρων καὶ αἱ ὑπογραφαὶ τοῦ προηγούμενου Ἀθανασίου καὶ τοῦ δικαίου τῆς μονῆς Σταυρονικήτα Θεοφάνους.

Ἄ ρ χ. : *Συναθροισμένης οὔσης τῆς συνάξεως ἡμῶν τῆς μονῆς τοῦ Σταυρονικήτα...*

24 Ἐγγραφοὶ τῶν κατοίκων τῆς νήσου Τζιάς (Κέας)

11 Νοεμβρίου 1628

Συρτάριον 4, φάκ. 10, 5. Χάρτης (δίφυλλον) 150 × 210. Μελάνη φαιόχρους. — Διατήρησις κακὴ : ἐλλείπει τὸ κάτω μέρος τοῦ ἐγγράφου περιλαμβάνον ὑπογραφάς. — Συνομογραφίαι ὀλίγαι. — Πολλὰ ὀρθογραφικὰ σφάλματα. **Πρωτότυπον.**

Οἱ ἱερεῖς καὶ γέροντες τῆς νήσου Τζιάς παραχωροῦν ὑπὸ ὠρισμένους ὄρους εἰς τὴν μονὴν τοῦ ἀγίου Νικολάου τοῦ Σταυρονικήτα (ἢ λ. «Σταυρονικήτα» ἔχει γραφῆ εἰς τὸ διάστιχον, ἄνωθεν τῆς διαγεγραμμένης λ. «Δοχειαρίου») τὸ κάθισμα τῆς ἀγίας Ἄννης μὲ τὰ ἐξαρτήματά του. — Τοῦλάχιστον 39 ὀνόματα μαρτύρων (ἐν οἷς τριῶν μοναχῶν τῆς μονῆς).

Ἄ ρ χ. : *1628 Νοεμβρίου 11. Ἔ Τὴν σήμερον ἱερῆς καὶ γερόντες τοῦ νησιου τζιας...*

24α Ἀντίγραφον ἸΘ' αἰ. τοῦ προηγούμενου ἐγγράφου

Συρτάριον 1, φάκ. 10, 4. Χάρτης 200 × 194. Μελάνη καστανόχρους. — Διατήρησις καλή.

Τὸ ἀντίγραφον ἐγένετο μετὰ τὴν ἀποκοπὴν τοῦ κάτω μέρους τοῦ ἐγγράφου· παραλείπονται πολλαὶ ὑπογραφαί.

25

Ὁμολογία

Φεβρουάριος, ἰνδ. 12, ἔτος 7138 (1630)

Συρτάριον 1, φάκ. 10,1. Χάρτης (δίφυλλον) 300 × 205. Μελάνη μαύρη. — Διατήρησις καλή: μικραὶ φθοραί. — Συντομογραφίαι ὀλίγαι. Ἐνορθογραφίαι. **Πρωτότυπον.**

Ἡ Κουρτέσσα θυγάτηρ τοῦ [Δαβίδ μοναχοῦ] Γεουρτζόγλου καὶ σύζυγος τοῦ Θωμᾶ Κλάδου, καὶ ὁ υἱὸς τῆς Ἀλέξιος, παραχωροῦν κατὰ πλήρη κυριότητα εἰς τὴν μονὴν Σταυρονικήτα τὸ [ἐν Ἀδριανουπόλει] ἀντικρυ τῆς ἐκκλησίας τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ οἰκόπεδον, ὅπου οἱ μοναχοὶ ἀνήγειραν κελλίον διὰ νὰ κατοικοῦν ὅταν ἔρχονται «ἐνεκεν τῆς τοῦ ἀδελφάτου συναθροίσεως». Οἱ μοναχοὶ ἀναλαμβάνουν νὰ ἐγγράψουν εἰς τὴν ἁγίαν πρόθεσιν τρία ὀνόματα (Δημήτριος, Κουρτέσσα, Δαβίδ μοναχός) καὶ νὰ μνημονεύουν αὐτῶν διηνεκῶς. — 8 ὑπογραφαί.

Ἄρχ.: *Διὰ τῆς παρουσίας ὁμολογίας δειλοποιῆται ὡς ὅτι ἐγὼ Κουρτέσσα...*

Σημείωσις: Ἡ 12ῃ ἰνδικτιῶν δὲν ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὸ ἔτος 7138 (= 13ῃ ἰνδικτιῶν).

ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΕΓΓΡΑΦΟΝ ΤΟΥΡΚΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ

26

Συστατικὴ ἐπιστολὴ (τεσκερῆς)

Ἔτος 7147 (1638/9)

Συρτάριον 1, φάκ. 4, 8. Χάρτης 298 × 195. Μελάνη καστανόχρους. — Διατήρησις καλή. — Συντομογραφίαι ὀλίγαι. Ἐνορθογραφίαι. **Πρωτότυπον.** Εἰς τὸ ἄνω μέρος ἀποτύπωμα τῆς σφραγίδος τοῦ πρωτάτου (διάμ. 26). Μετὰ τὸ τέλος τοῦ ἑλληνικοῦ κειμένου εὐρίσκεται τουρκικὸν κείμενον ἀναφερόμενον εἰς τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν (καὶ περιέχον τὸν χαρακτηρισμὸν *leskere*, καθὼς καὶ ἀποτύπωμα τουρκικῆς σφραγίδος (διάμ. 18). Τὰ ἀκολουθοῦντα ὀνόματα τῶν μελῶν τῆς συνάξεως ἔχουν γραφῆ διὰ τῆς χειρὸς τοῦ γραφέως, πλὴν τοῦ Ἀγιοπαυλίου Καλλινίκου, ὁ ὁποῖος καὶ ἐδιόρθωσε τὸ ὄνομα τοῦ Διονυσιάτου ἐκπροσώπου («Μητροφάνης» ἀντὶ τοῦ ἀρχικῶς γραφέντος «Ἀκάκιος»).

Δημιουργηθείσης διαφορᾶς μεταξύ τῆς μονῆς τῆς Λαύρας καὶ τοῦ ἐξουσιάζοντος τὸ Ἅγιον Ὄρος Ἰσλάμ ἀγά, ὁ τελευταῖος, τῇ ἐγκρίσει τῆς μεγάλης συνάξεως, στέλλει εἰς τὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει μπισταντζήμπαση τὸν Χουσεῖν μπέη καὶ τὸν Σταυρονικήτιανὸν γέροντα Σαμουήλ. — Τουρκικὸν κείμενον. — 11 ὀνόματα μαρτύρων.

Ἄρχ.: *Κατὰ τὸ ζορμζ' ἔστοντας νὰ ἐξουσιάζω ἐγὼ ὁ Ἰσλάμ ἀγάς μετὰ τὸν Χουσεῖν-μπεγι...*

Α'. ΑΝΑΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ
ΚΑΤΑ ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΚΗΝ ΣΕΙΡΑΝ

Χρονολογία	Είδος έγγραφου	Ἀρ. ἐγγρ.
1533, Ἰουνίου 15	Ἐπικυρωτική γραφή τοῦ πρώτου καὶ τῆς συνάξεως	8
1533, Ἰουνίου 15	Ἐπικυρωτική γραφή τῆς μονῆς Φιλοθέου	20
1536, Μάιος	Ἐπικυρωτική γραφή τοῦ πατριάρχου Ἱερεμίου τοῦ Α'	1
1541, Ἰανουάριος	Γράμμα τῆς ἱερᾶς συνάξεως	9α
1541, Μάιος	Σιγίλλιον ἀρχιερέων	9β
1543, Ὀκτώβριος μεταξὺ 1541 - 1545	Γραφή τοῦ πρώτου καὶ τῆς ἱερᾶς συνάξεως Διαθήκη καὶ διατύπωσης τοῦ πατριάρχου Ἱερεμίου τοῦ Α'	10
1545, Μάρτιος	Παραίνεσις τοῦ πατριάρχου Ἱερεμίου τοῦ Α'	2
1546, Ὀκτώβριος	Πατριαρχικὸν καὶ ἐπιβεβαιωτήριον γράμμα τοῦ πατριάρχου Διονυσίου τοῦ Β'	3
1556, Αὐγούστου 22	Γράμμα τῆς συνάξεως τῶν Καρυῶν	4
1557/58	Γράμμα τῆς συνάξεως τῶν Καρυῶν	11
1562, Μαρτίου 1	Ἀναγραφή χωραφίων	12
1564, Ἰουνίου 1	Ἀναγραφή χωραφίων (γράμμα)	21
1566, Αὐγούστου 27	Ἵστερόγραφον γράμματος τῆς συνάξεως	22
1571, Ἰουλίου 5	Ὁμολογία	12
1586, Μάρτιος	Γραφή τῆς συνάξεως τῶν Καρυῶν	7
1591, Φεβρουαρίου 27	Ρύθμισις κτηματικῆς διαφορᾶς	13
1602, Σεπτεμβρίου 10	Γράμμα τῆς συνάξεως τῶν Καρυῶν	14
1612, Αὐγούστου	Ὁμολογία	15
1614, Ἰουλίου 21	Πατριαρχικὸν καὶ συνοδικὸν σιγίλλιῶδες γράμμα τοῦ πατριάρχου Τιμοθέου τοῦ Β'	23
1614, Ἰουλίου 21	Γράμμα τῆς μεγάλης συνάξεως τῶν Καρυῶν	5
1628, Νοεμβρίου 11	Ἐγγραφοὶ τῶν κατοίκων τῆς νήσου Τζιάς	16
1630, Φεβρουάριος	Ὁμολογία	24
1632, Αὐγούστου	Πατριαρχικὸν καὶ συνοδικὸν σιγίλλιῶδες γράμμα τοῦ πατριάρχου Κυρίλλου τοῦ Α'	25
1638/9	Συστατικὴ ἐπιστολή (τεσκερές)	6
1639, Δεκεμβρίου 14	Γράμμα τῆς μεγάλης συνάξεως	26
1640, Ὀκτώβριος	Γράμμα τῆς μεγάλης συνάξεως τοῦ Ἀγ. Ὁρους	17
1661, Ἀπρίλιος	Πωλητήριον ἔγγραφον	18
		19

Β'. ΠΙΝΑΞ ΟΝΟΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ

Εἰς τὸν κατωτέρω πίνακα δὲν σημειοῦνται τὰ συχνάκις ἐπανερχόμενα ὀνόματα "Ἁγίων Ὁρος, Ἄθως, Σταυρονικήτα, μονὴ καὶ οἱ τίτλοι παπᾶς, ἱερομόναχος, μοναχός, ἡγούμενος (ἐκτὸς ὅταν πρόκειται περὶ κανονιστικῶν διατάξεων).

Παραπέμπομεν εἰς τοὺς ἀριθμοὺς τῶν ἐγγράφων τοῦ καταλόγου. Τῶν εἰς τὴν εἰσαγωγὴν παραπομπῶν προτάσσεται ἡ ἔνδειξις : σελ.

- ἀγᾶς (17), 26.
 ἀγένειοι 2.
 Ἁγ. Ἄννα, κάθισμα 24.
 Ἁγ. Ἰωάννης ὁ Θεολόγος, μονὴ 1.
 Ἁγ. Νικόλαος, μικρογραφία 5.
 Ἁγ. Ὀνούφριος, κελλίον 16, 19.
 Ἁγ. Παύλου, μονὴ 26.
 ἀδελφᾶτον 25.
 Ἀδριανούπολις 25.
 Ἀθανάσιος, προηγούμενος Σταυρονικήτα 23.
 Ἀκάκιος (Διονυσιάτης;) 26.
 Ἀκάκιος, ἡγούμε. Κουτλουμουσίου 17.
 ἀκτημοσύνη 2.
 Ἀλέξιος (Κλάδος) 25.
 Ἀλούμπεγισ 17.
 ἀμπελῶν 16, 23.
 Ἀνανίας, ἡγούμε. Κουτλουμουσίου 13.
 Ἄνθιμος μοναχός 16.
 Ἀρσένιος, προηγούμε. Σταυρονικήτα 23.
 Ἀρχαγγέλων, κελλίον 19.
 ἀρχιεπίσκοπος 5.
 ἄρχων 23.
 ἄσπρα 1, 7, 8, 11, 12, 14, 15, 18, 20.
 Ἀχιλλεῖος, ἐπίσκοπος Ζητουνίου 10.
 βασιλεία 15.
 βασιλικὸν πρόσταγμα 16.
 βόδια 23.
 βοῖβόντας 21.
 βοσκή 20.
 Βουλγαρίας (πρώτης Ἰουστινιανῆς καὶ πάσης Β) ἀρχιεπ. Μητροφάνης 5.
 βουτζία 23.
 Γαβριήλ Σταυρονικήτιανός σελ. 438, 439.
 Γεουρτζόγλου (Δημήτριος;) Δαβίδ μοναχός 25.
 γέροντες τῆς Τζιᾶς 24.
 Γηρομέριον 1.
 Γηρομεριώτης Γρηγόριος 1, 2, 8, 9α, 20, σελ. 437.
 γίδια 23.
 Γρηγόριος, βλ. Γηρομεριώτης.
 Γρηγόριος Λαυριώτης, πρώην πρῶτος 10.
 γρόσια 19.
 Δαβίδ Γεουρτζόγλου, μοναχός 25.
 δάσος 8.
 δεκάρια 10.
 Δημήτριος 25.
 διακονήματα 2.
 δικαῖος Ἁγ. Ὁρους Νικόδημος 13.
 δικαῖος Σταυρονικήτα 13, 23.
 Διονύσιος Β', πατριάρχης ΚΠ 4.
 Διονύσιος Χιλανδαρηνός, πρῶτος 12.
 Διονυσίου, μονὴ 26, σελ. 438.
 Δοχειαρίου μονὴ 24.
 Ἐζοβᾶ 5.
 ἔλαιον 9α, 20 (;).
 ἔλεος (;) 20.
 ἔξαρχος πατριαρχικός 8, 9α, σελ. 437.
 ἐξουσιαστής 18, ἐξουσιάζων τὸ Ἁγ. Ὁρος 26, βλ. ζαμπίτηδες.
 ἐπίσκοπος 7, 9α, 9β, 10.
 Εὐθύμιος, πρῶτος 9α.
 Εὐθύμιος, ἱερομόναχος 12.
 ζαμπίτηδες Ἁγ. Ὁρους 17, 18 (ἐξουσιαστής), 26 (ἐξουσιάζων).
 Ζητουνίου ἐπίσκοπος Ἀχιλλεῖος 10.
 ζωγράφοι 2, 14.
 ἡγούμενος (δικαιώματα, ἐκλογή) 2.
 Ἡσαίας, ἐπίσκοπος Πορθμοῦ 10.
 Θεοτόκου μονὴ (Γηρομέριον) 1.
 Θεοτόκου Παντανάσσης κάθισμα (Σταυρονικήτα) 1, 8, 20.

- Θεοφάνης μοναχός, ζωγράφος (ὁ Κρής) 2.
 Θεοφάνης, δικαῖος Σταυρονικήτα 13, 23.
 Θεσσαλονίκη 2.
 Θεωνᾶς, μητροπολίτης Θεσσαλονίκης 2.
 Θεωνᾶς, ἡγούμε. Ἰβήρων 14.
 Θηβῶν, μητροπολίτης Ἰωάσαφ 10.
 Θωμᾶς Κλάδος 25.
 Ἰβήρων, μονή 14.
 ἰδιόρρυθμον σελ. 437.
 Ἱερεμίας Α', πατριάρχης ΚΠ 1, 2, 3, 4, 6, 9α, 9β, 10, σελ. 437.
 Ἱερισσοῦ καὶ Ἀγ. Ὅρους ἐπίσκοπος Λαυρέντιος 7, Μακάριος 9α.
 Ἱεροσόλυμα 5.
 Ἰουστινιανή πρώτη, βλ. Βουλγαρία.
 Ἰουστινιανή νέα, βλ. Κύπρος.
 Ἰσλάμ ἀγᾶς 26.
 Ἰωακείμ Σκαπετορράχης, χαλκιεύς 11, 12.
 Ἰωάννης μοναχός (= πατριάρχης Ἱερεμίας ὁ Α') 2.
 Ἰωάσαφ, μητροπολίτης Θηβῶν 10.
 κάθισμα 1, 8, 20, 24.
 Καλλίνικος Ἀγιοπαυλίτης 26.
 Κάλλιστος μοναχός, ἀδελφὸς τοῦ Γρηγορίου Γηρομεριώτου 8, 20.
 Καρίανη 21, 22.
 Καρυαὶ 12, βλ. σύναξις.
 Κασσάνδρα 6.
 Κασταμονίτου, μονή 5, σελ. 438.
 κατῆς 15.
 Κέα 24.
 κελία πρωτατινὰ 11, 12, 16, 19.
 κηρὸς 9α, 10.
 Κλάδος Θωμᾶς, Ἀλέξιος 25.
 κοινόβιον 2, 3, σελ. 438.
 κονάκιον 19.
 Κοντοσκάλιον 4.
 Κουρτέσσα 25.
 Κουτλουμουσίου, μονή 13, 17.
 Κύπρου καὶ νέας Ἰουστινιανῆς ἀρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος 5.
 Κύριλλος Α', πατριάρχης ΚΠ 6.
 Κωνσταντινούπολις 26, βλ. πατριάρχης.
 Κωνσταντίος, προηγ. Ξηροποτάμου 18.
 Λαρίσης μητροπολίτης Νεόφυτος 10.
 Λαύρας (μεγίστης), μονή 10, 15, 26.
 Λαυρέντιος, ἐπίσκοπος Ἱερισσοῦ καὶ Ἀγ. Ὅρους 7.
 Λιβαδογένη 10.
 λίτρα 9α.
 λόγγος 20.
 Μακάριος, ἐπίσκοπος Ἱερισσοῦ καὶ Ἀγ. Ὅρους 9α.
 Μακάριος, ἱερομόναχος 11.
 Μᾶρκος, παπᾶς 14.
 Μᾶρκος ἱερομόναχος καὶ πρωτοσύγκελλος 5.
 Ματθαῖος ἱερομόναχος 12.
 Μεμῆ τζελεπῆς 22.
 Μέση 15.
 μέτρον 11.
 Μεχεμέτ βοϊβόντας 21.
 μητροπολίτης 9β, 10.
 Μητροφάνης Διονουσιάτης 26.
 Μητροφάνης ἀρχιεπίσκοπος Βουλγαρίας 5.
 Μισαήλ, πρῶτος 9α.
 μπέης 15, (17), 26.
 μποσταντζήπασης 26.
 μυλοθέσιον 10.
 Μωυσῆς, πρῶτος 10.
 Νεόφυτος, ἀγιογράφος 14.
 Νεόφυτος, μητροπολίτης Λαρίσης 10.
 Νικόδημος, δικαῖος Ἀγ. Ὅρους 13.
 Νικόδημος ἱερομόναχος 11.
 Ξηροποτάμου, μονή 18.
 ξυλεία, ξύλευσις 8, 10, 20.
 οἰκουμενικὸς θρόνος 9β.
 οἶνος 11.
 Ὁμέρμπασιᾶς 18.
 παγγενεῖα 11.
 Παντάννασα 8, 20.
 Παντοκράτορας, μονή 9α.
 Παντολέων 4.
 πασᾶς (18).
 πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως 1 - 6, 9, 10, σελ. 437· Ἱεροσολύμων 5.
 πειραταὶ 8.
 Πηγινὴ 4.
 πιθάρια 23.
 Πορθμοῦ ἐπίσκοπος Ἡσαίας 10.

- πρόσταγμα βασιλικόν 16.
 πρόσωπον (ἀγορά εἰς τρία πρόσωπα) 11, 12.
 πρωτᾶτον 9α, 10, 11, 12, 16, 19.
 πρῶτος 2· Ἀντώνιος 11· Γρηγόριος Λαυριώτης 10· Διονύσιος Χιλανδαρηνός 12· Εὐθύμιος 8· Μισαήλ 9α· Μωυσῆς 10· Σεραφείμ 10· Φιλόθεος 14.
 πρωτοσύγκελλος μεγ. ἐκκλησίας 5.
 πύργος 1, 8, 14, 20.
- Σαμουήλ, γέρον Σταυρονικήτα 26.
 Σεραφείμ, πρώην πρῶτος 10.
 Σερβόπουλος, ἄρχων 23.
 Σκιαπετορράχης Ἰωακείμ 12.
 Σουλτάν Μπαγιαζήτη, περιοχή 5.
 σουμπασάδες 22.
 Συμεών ζωγράφος (υἱὸς Θεοφάνους τοῦ Κρητῶς) 2.
 σύναξις Καρυῶν 1, 2, 8, 9α, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20.
 σύναξις Σταυρονικήτα 23.
 συνδοσία (σιδοσία) 16, 18.
 σύνοδος πατριαρχική 5.
 σφραγίς πρωτάτου 11, 12, 14 (;), 15 (;), 16, 18, 19, 23, 26· μονῆς Κουτλου-
- μουσίου 13, 17· τουρκική 17, 18, 26.
 σχῆμα θεῖον, μέγα, ἀγγελικόν 2.
 Σωτήρος Χριστοῦ ἐκκλησία (ἐν Ἀδριανουπόλει) 25.
 Σωφρόνιος, πατριάρχης Ἱεροσολύμων 5.
 ταυρίον 7.
 τεςκερές 26.
 τζελεπής 22.
 Τζιά 24.
 Τιμόθεος Β', πατριάρχης ΚΠ 5.
 Τιμόθεος 14.
 τοπιάτικον 15.
 τυπικόν Ἀγ. Ὄρους 2.
- Φακηνού, μονή 9α.
 Φιλόθεος, πρῶτος 14.
 Φιλοθέου, μονή 1, 8, 20.
 φορολογία 15.
- χαλκεὺς ἢ χαλκᾶς 11, 12.
 χαράτζιον 11, 15, 20.
 Χασάναγας 17, 18.
 Χιλανδαρηνός Διονύσιος, πρῶτος 12.
 Χουσεῖν μπέης 26.
 Χριστόδουλος, ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου 5.

Γ'. ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ ΤΟΥ ΚΑΤΑΛΟΓΟΥ

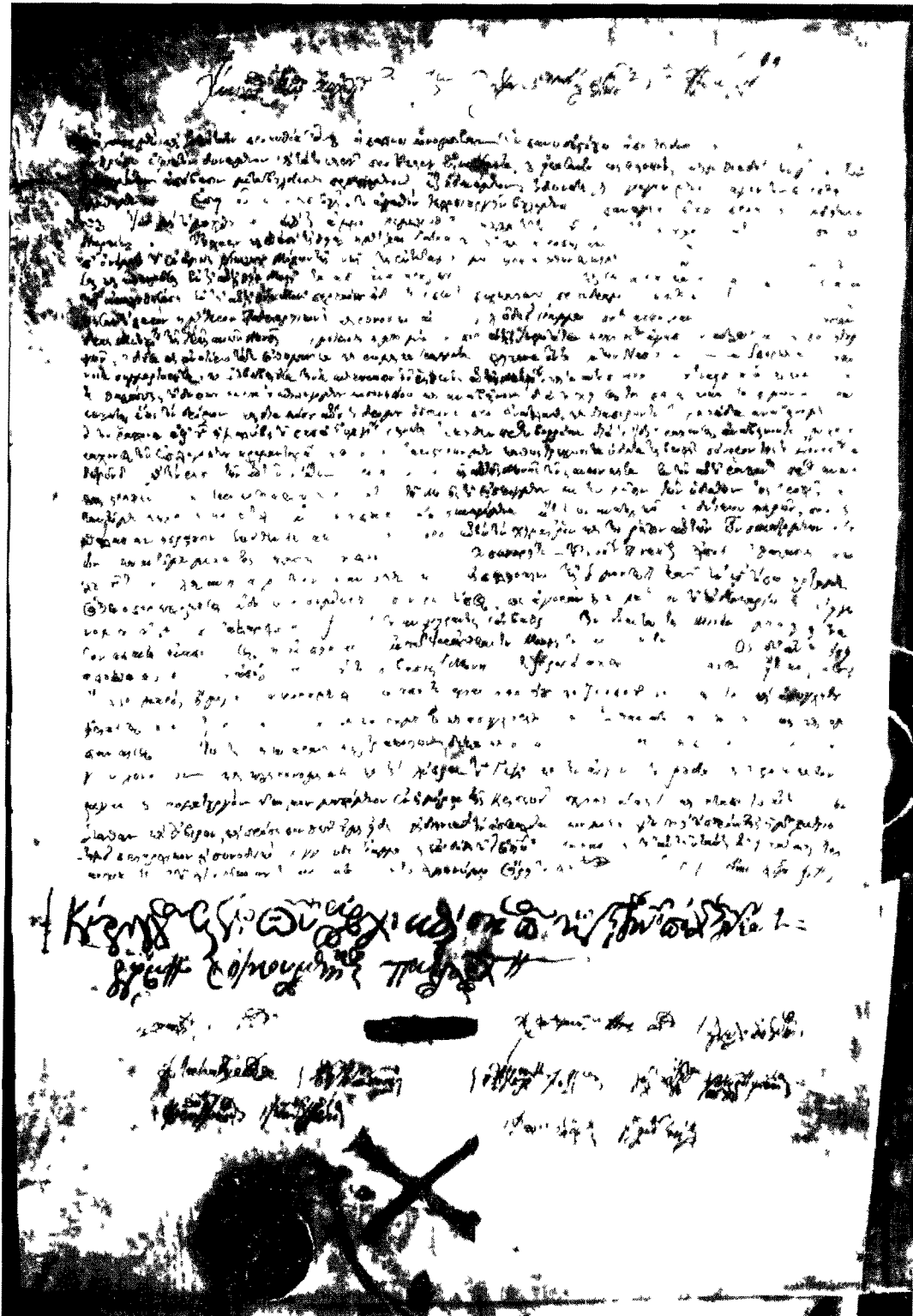
	Σελ.
Είσαγωγή	437 - 439
Ἐγγραφα πατριαρχικά	440 - 443
Ἐγγραφα ἀρχιερέων	444
Ἐγγραφα τῶν πρώτων τοῦ Ἁγίου Ὁρους καὶ τῆς συνάξεως τῶν Καρυῶν	444 - 451
Ἐγγραφα μοναστηριακά καὶ ἰδιωτικά	451 - 453
Ἑλληνικὸν ἔγγραφον τουρκικῶν ἀρχῶν	453
Πίνακες :	
α') Ἀναγραφή τῶν ἐγγράφων κατὰ χρονολογικὴν σειρὰν	454
β') Πίναξ ὀνομάτων καὶ πραγμάτων	455 - 457
γ') Πίναξ περιεχομένων	458

Πατριαρχικόν και συνοδικόν σιγγιλιώδες γράμμα τοῦ Πατριάρχου Τιμοθέου τοῦ Β΄. — 21 Ἰουλίου 1614 (καταλ. ἀρ. 5 : ἄνω μέρος).

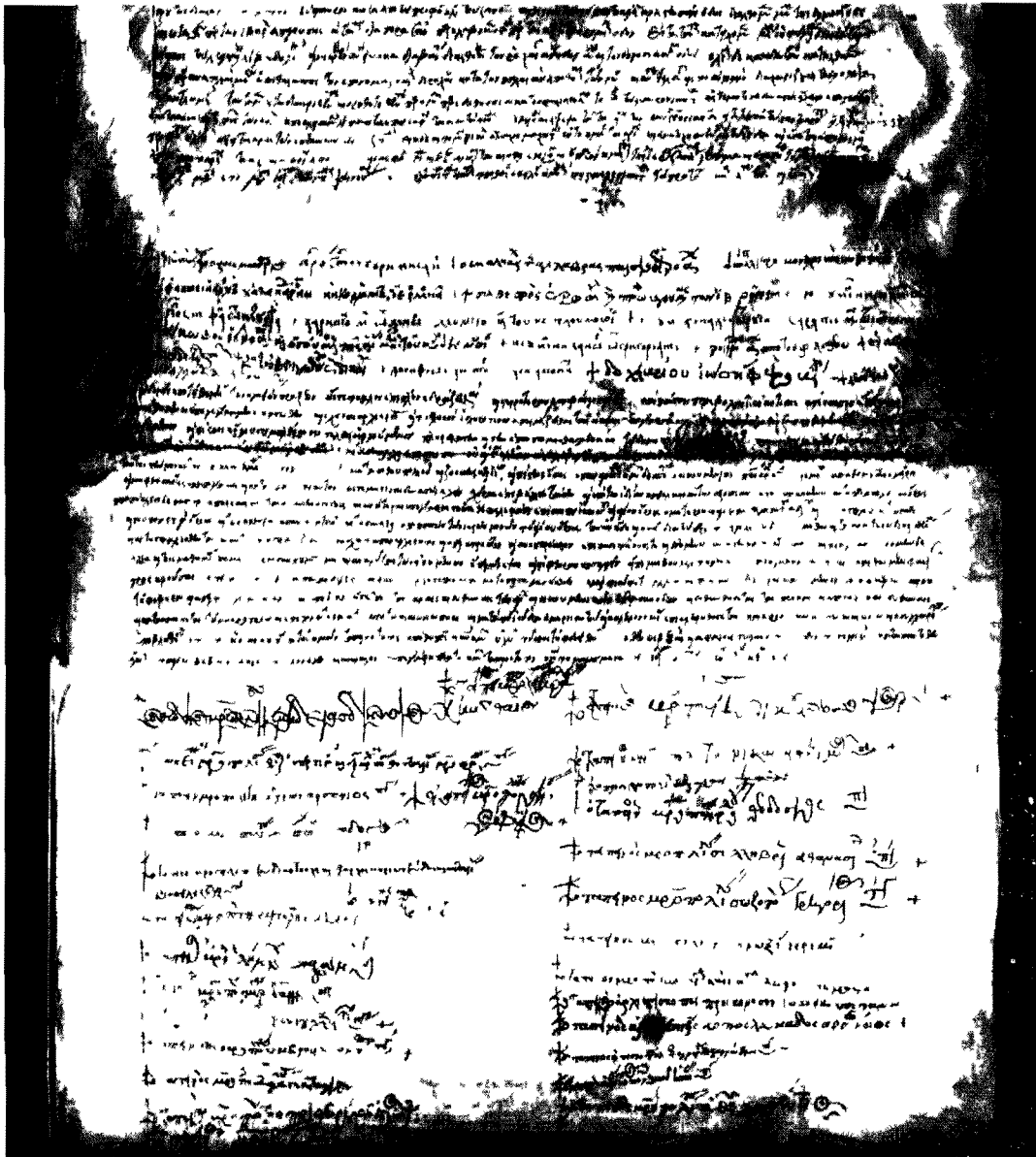
Πατριάρχων καὶ συνοδικῶν συγκλήσεις γράμμα τοῦ πατριάρχειο Τιμολέως 75 Β' - 21 Ιουλίου 1614 (γραμ. ἀρ. 5, ἀπογραφου)

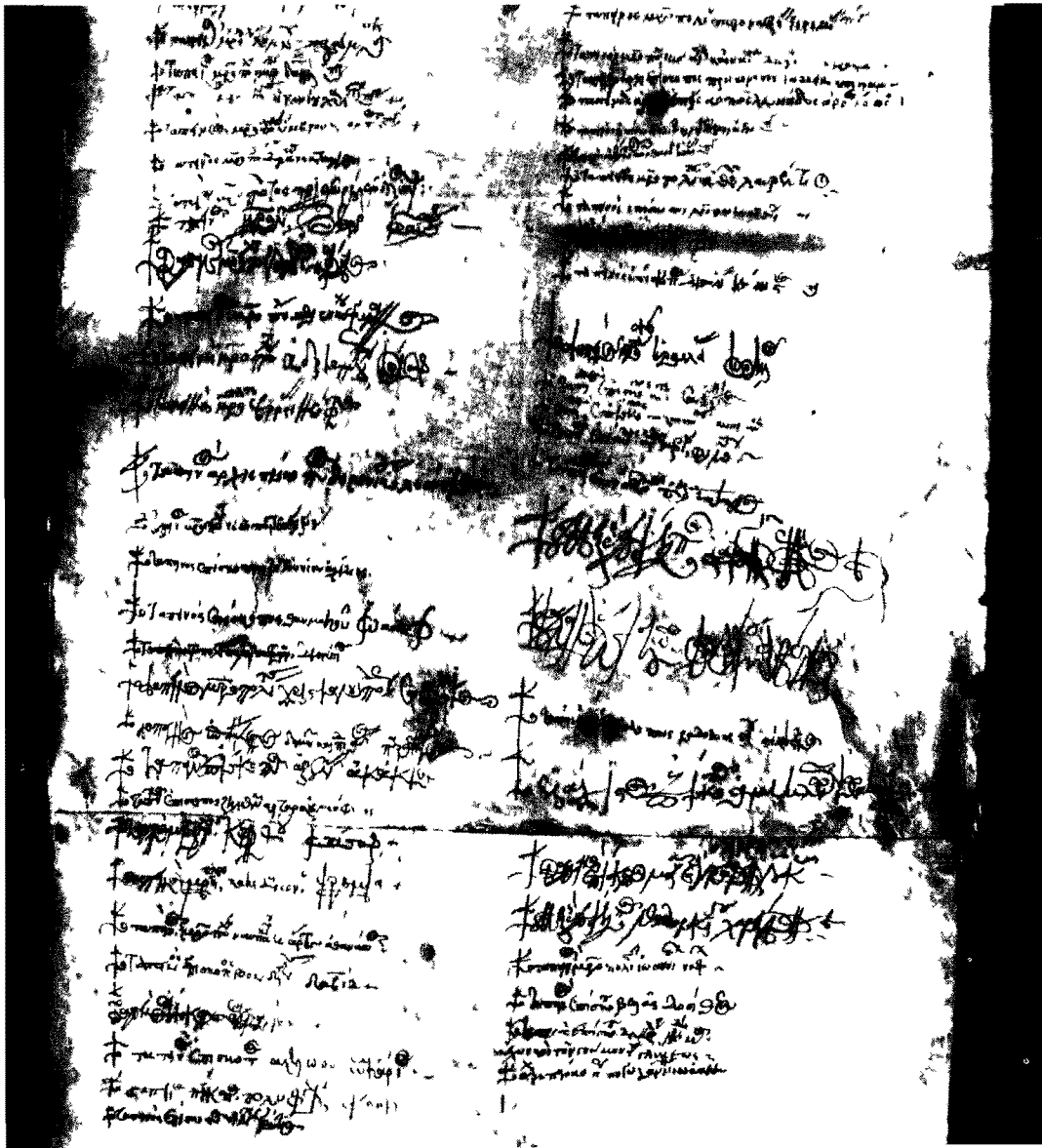
Πατριαρχικόν καὶ συναδικόν σιγίλλωδες γράμμα τοῦ πατριάρχου Κωνσταντινου τοῦ Α' -
Αυγούστου 1632 (κατὰ ἀρ 6)

Γράμμα της ιερᾶς συνάξεως — Ἰανουάριος 1541 (καταλ. ἀρ. 9α).

Σινδλιον ἀργιρέων — Μαίος 1541 (1α-σι) ἀσ 9β ἀνω μέρος

Συγγίλιον ἀρχιερέων — Μάιος 1541 (καταλ. αρ. 9β. ύπογραφαι)

